

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

FILMOVÁ A TELEVIZNÍ FAKULTA

Filmové, televizní a fotografické umění a nová média

Katedra produkce

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**ASOCIACE PRODUCENTŮ V AUDIOVIZI,
evropské producentské asociace a jejich význam pro
začínající producenty**

BcA. Anneta Furdecká

Vedoucí práce : Mgr. Kateřina Weissová

Oponent práce:

Datum obhajoby: 22.9.2020

Přidělovaný akademický titul: MgA.

Praha, 2020

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

FILM AND TV SCHOOL

Film, Television and Photographic Arts and New Media Production

Production

DIPLOMA THESIS

AUDIOVISUAL PRODUCERS' ASSOCIATION,

**European producers associations and its importance
for young film producers**

BcA. Anneta Furdecká

Academic Advisor : Mgr. Kateřina Weissová

Opponent:

Date of presentation and Exam: 22.9.2020

Academic Degree: MgA.

Prague, 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou/magisterskou/disertační práci na téma

ASOCIACE PRODUCENTŮ V AUDIOVIZI,
evropské producentské asociace a jejich význam pro začínající producenty

vypracoval(a) samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne 1.9.2020.....

.....

podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Abstrakt

Předkládaná diplomová práce se zabývá českou Asociací producentů v audiovizi (APA), jejím postavením ve filmovém průmyslu důležitostí role asociace při zastupování zájmů producentů. Mimo jiné práce mapuje přínos Asociace producentů v audiovizi v oblasti vzdělávání v oboru, které se týká především začínajících producentů. Jsou zde zmíněny i nadnárodní asociace, jichž je APA členem a význam členství v těchto asociacích v návaznosti na mezinárodní filmový trh či regulace spojené s legislativou EU.

Abstract

The thesis is dedicated to Czech Audiovisual Producers' Association (APA), its position in film industry and main role of association which defends interests of film producers. Theses is also focused on benefits which Audiovisual Producers Association brings to young film producers by supporting educational programs. International producers' associations and importance of membership in such organisations are mentioned there in terms of international film industry and regulations due to EU jurisdiction.

Poděkování

Ráda bych vyjádřila poděkování všem, kteří mi při psaní této akademické práce byli ochotni poskytnout konzultaci, informace nebo zpětnou vazbu. Především děkuji vedoucí práce Mgr. Kateřině Weissové za její čas a trpělivost. Taktéž všem producentům a dalším konzultantům, kteří mi poskytli rozhovor. Děkuji taktéž současnému vedení APA, za poskytnutí veškerých informací a umožnění nahlédnout i do archivů.

Seznam použitých zkratk

ACE – Ateliers du Cinéma Européen
AČK – Asociace českých kameramanů
AČRA MK – Asociace českých reklamních agentur a marketingové komunikace
ADC – Art Directors Club
APA – Asociace producentů v audiovize
APK – Asociace provozovatelů kin
ARAS – Asociace režisérů a kameramanů
ARAS – Asociace režisérů, scenáristů a dramaturgů
ASAF – Asociace animovaného filmu
AV – audiovizuální
AVD – audiovizuální dílo
AVMSD – Audiovisual Media Services Directive
ČAVK – Česká audiovizuální komora
CEPI – European Coordination of Independent Producers
ČFC – České filmové centrum
CFC – Czech Film Commission
ČFK – Česká filmová komora
CFP-E – Commercial Film Producers of Europe
ČR – Česká republika
DPH – Daň z přidané hodnoty
DSM – Digital Single Market
DSM – Digital Single Market
DVB-T a DVB-S – Digital video broadcasting – Terrestrial / Satellite
EFP – European film promotion
EU – Evropská unie
EUFCN – European Film Commissions Network
FIAPF – International Federation of Film Producers Associations
FITES – Český filmový a televizní svaz
HK ČR – Hospodářská komora ČR
MF ČR – Ministerstvo financí ČR
MFDF – mezinárodní festival dokumentárních filmů
MFF – mezinárodní filmový festival
MK ČR – Ministerstvo kultury
NFA – Národní filmový archiv
OTT – Over The Top services
PIAF – Prague International Advertising Festival
PPFP – Program podpory filmového průmyslu
SCAID – Strategic Concept of Animation Industry Development
SFKMG – Státní fond kinematografie
UFD – Unie filmových distributorů
UZS – Unie zaměstnavatelských svazů

Obsah

Úvod	2
1. Asociace producentů v audiovizí - APA.....	3
1.1. Historie APA.....	4
1.2. Organizace vzešlé z iniciativy APA.....	6
1.3. Organizační struktura APA.....	9
1.4. Členství APA v mezinárodních producentských asociacích	13
2. Činnosti APA na legislativní úrovni	16
2.1. Zákony a legislativa týkající se audiovize	16
2.2. Evropské směrnice.....	23
3. Vztahy mezi nezávislymi producenty a broadcastery.....	26
3.1. Filmové koprodukční snímky	27
3.2. Výroba televizních pořadů.....	29
3.4. Memorandum o spolupráci.....	31
4. Funkce Asociace producentů v ČR	33
5. APA během situace COVID-19	39
6. Prezentace českých producentů	41
7. Podpora vzdělávání producentů	44
Závěr	54
Seznam použitých pramenů.....	55

Seznam příloh

Příloha č. 1, Zaměření vzdělávacích programů APA v letech 2013-2019

Příloha č. 2, Program APA na podporu stipendií v letech 2013-2019

Úvod

Diplomová práce se věnuje Asociaci producentů v audiovizí – APA, jež je jedinou asociací sdružující producenty na území ČR. V textu vyzdvihuji důležitost APA v kontextu od historického vývoje kinematografie za posledních 25 let, důležité události v nichž tato asociace hrála klíčovou roli a její význam pro producenty dnes s apelem na vzdělávání v oboru. Metodologická východiska práce spočívají v průzkumu činností APA na domácím i mezinárodním trhu a zmapování problematiky ve filmovém průmyslu, jež ovlivňuje práci producentů. Ve druhé části práce následuje analýza stipendijního programu a rozvaha nad podporou a rozvojem dalších vzdělávacích programů ze strany APA a hodnocením ze strany nové generace producentů. Cílem práce je ucelený průzkum funkcí a výhod, jež asociace nabízí, které jsou pro začínající producenty na poli AV průmyslu přínosem. Tato práce nevychází z plošného dotazníkového šetření důvodů proč je výhodné být členem APA na určitém vzorku producentů. Nýbrž představuje teoretický a ucelený pohled, postavený na základě výpovědí nezávislých producentů, z něhož důvody a přínosy pro začínající producenty vyplývají. Původně byl dotazník v úmyslu, avšak po pokusu oslovit producenty s anketou byla návratnost velice nízká. Proto jsou základní výzkumnou metodou také strukturované rozhovory s vybranými producenty APA (viz Seznam použitých pramenů / rozhovory).

*Pozn. v této práci se objevují pojmy „producent“, „výrobce“ nebo „producent/výrobce“ či „nezávislý producent“ – ráda bych upozornila, že v této práci užívám terminologii ve většině případů ve významu produkční společnosti zabývající se výrobou AVD (která mimo jiné obsahuje i producenty, jako individua). I přesto, že v odborném názvosloví se pojmy definují různě a odděleně: producent - ve smyslu jednotlivce, či osoby pověřené v konkrétním jednání za výrobce/ výrobce - organizace nebo produkční společnost (platí převážně pro účely Zákona č. 496/2012 Sb.).

1. Asociace producentů v audiovizí - APA

Asociace producentů v audiovizí, (dále jen „APA“), je přední a jedinou asociací sdružující nezávislé producenty a výrobce audiovizuálních děl na území ČR. Jedná se o významnou asociaci fungující již od roku 1994, která má k dnešnímu dni¹ 101 členů z různých oblastí audiovizuální tvorby (hraný, dokumentární a animovaný film, televizní tvorba, reklama a filmový servis). Cílem asociace je „ochrana a prosazování zájmu producentů, jednání s profesními svazy, ochrannými autorskými organizacemi či orgány státní správy“.² Členové APA jsou převážně právnické osoby působící na poli AVD průmyslu, především tedy výrobci³ audiovizuálních děl čili nezávislé filmové produkce s různým zaměřením (členy APA nejsou např. televizní vysílatelé, herní vývojáři, internetové televize atd.). Široké pole působnosti členů asociace vypovídá o rozdělení vnitřní struktury pracovních skupin, zaměřených na aktuální výzvy producerské činnosti. Mezi aktuální pracovní skupiny zaměřené na řešení konkrétních záležitostí patří např. skupiny *Zakázky*, *Zábory*, *Podpora online distribuce*, *Televizní tvorba*, *Dokument*, *Filmové pobídky* nebo *Spolupráce s SFK*. Aby organizace fungovala efektivně, členové představenstva jsou voleni tak, aby byly poměrně zastoupeny veškeré důležité oblasti produkce (více v podkapitole *Organizační struktura APA*).

APA kromě sdružování producentů a hájení jejich zájmů také vyvíjí aktivity směřující do zahraničí (navazování kontaktů, průzkum zahraničního filmového trhu, členství v nadnárodních asociacích), čímž se odlišuje od jiných organizací např. FITES⁴, která se soustřeďuje výhradně na domácí prostředí. Společná iniciativa členů APA směřuje organizaci k co nejefektivnějšímu fungování a díky intenci inspirovat se v zahraničí činí kroky ke změnám v českém prostředí, což se odráží v mnoha dalších odvětvích. Dovolím si tvrdit, že na poli filmového průmyslu (mezi ostatními asociacemi sdružující filmové profesionály⁵) je APA nejvýznamnější. Každá asociace profesionálů je potřebná, neboť se zaměřuje na konkrétní problémy týkající se dané skupiny, avšak

¹ 13.8.2020

² O ASOCIACI. *Asociace producentů v audiovizí* [online]. Praha [cit. 2020-08-31]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/>

³ dle znění zákona o audiovizí – Zákon č. 496/2012 Sb. *Zákon o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů*

⁴ Český filmový a televizní svaz

⁵ např. ARAS (Asociace režisérů, scenáristů a dramaturgů) nebo AČK (Asociace českých kameramanů)

APA je důkazem toho, že v kritických momentech (např. jednání o Zákonu o audiovizi) fungovala jako hlavní iniciátor a facilitátor napříč filmovými obory.

1.1. Historie APA

Před vznikem APA existovala organizace *Unie českých producentů* vedená Janem Knoflíčkem, bývalým ředitelem Krátkého filmu Praha. V důsledku sporu filmové obce o udělení mezinárodní kategorie „A“ novému festivalu Zlatý Golem v Praze či MFF Karlovy Vary (který se přesouval do Prahy) vznikl rozkol mezi producenty. Někteří producenti nesouhlasili s udělením prestižní kategorie „A“ nově vzniklému festivalu Zlatý Golem a přikláněli se k tomu, aby byla kategorie „A“ ponechána MFF Karlovy Vary⁶. V návaznosti na to byla v roce 1994 založena Asociace producentů v audiovizi jako konkurence Unie českých producentů. V dnešní době, kdy již funkčně nastavená organizace existuje je těžké si představit, že nic z toho nebylo. Po revoluci se producenti soustředili hlavně na zahraniční zakázky⁷, jež byly velkým zdrojem příjmů a ČR díky svému silnému postavení (vybavení Barrandovských studií, profesionální zázemí, historické lokace) byla pro zahraniční filmaře atraktivní. Asociace však nebyla příliš aktivní na domácím poli kinematografie, což znepokojovalo mladou generaci nastupujících producentů a rozhodli se proto tyto okolnosti změnit.

Na jaře roku 1999 se do APA přidala skupina 20 nových producentů, jejichž vstup zásadně ovlivnil směřování asociace. Na tiskové konferenci 31.3.1999 v kině Evald bylo hlavním tématem *„Prohlášení českých producentů k nově vznikajícímu audiovizuálnímu zákonu a k současnému stavu kinematografie v České republice“*⁸, vstup nových producentů a restrukturalizace APA. Po rozšíření asociace došlo ke změně stanov, které byly valnou hromadou schváleny a nová struktura se opírala o dvě sekce *„Sekce producentů“* a *„Sekce výrobců“*⁹, a měla vést k vyrovnanosti zájmů a aktivit APA a posílení české filmové tvorby. Reforma stanov vnesla taktéž zjednodušenou žádost o členství (žadatelé již nemuseli splňovat podmínku vyrobit minimálně 3 distribuční filmy), či možnost přidruženého členství¹⁰.

⁶ Rozhodnou producenti spor festivalů? In Zemědělské noviny. - Praha. ISSN 1210-7492, 09.02.1995, roč. 5, č. 34, s. 2.

⁷ Rozhovor s Helenou Uldřichovou, 24.7. 2020

⁸ Interní zdroje APA, Archiv

⁹ názvosloví sekcí se později proměňuje – „Český film“ a „Reklamní zakázka“ nebo „Velká APA“ a „Malá APA“

¹⁰ možnost členství producenta, jež byl přidružen ke konkrétní produkční společnosti, která již byla členem asociace

Kolem roku 2000 došlo ke sjednocení producentů a jejich společné vize – oficiální cestou nastavit podmínky pro českou kinematografii dle norem fungujících např. v zahraničí. Byla zde prosazena snaha o zlepšení a strukturalizaci financování filmů tehdejším Fondem¹¹, utvoření legislativy – především Zákon o audiovizí, který vznikl téměř dvě desetiletí (viz kapitola *Zákony a legislativa týkající se audiovize*) nebo vznik filmových pobídek – vše zásadní pro bezproblémové fungování filmového průmyslu. Klíčovou roli APA sehrála při jednáních ohledně legislativy o audiovizí, coby iniciátor a organizátor Filmové rady¹² a později. Filmová obec musela být během prosazování svých názorů sjednocená a při vyjednávání tzv. mluvit jedním hlasem¹³. Dnes již funkční legislativa, určité postupy, či další samostatné organizace (ČFC, MEDIA Desk, ČFK, CFC, jež vzešly z iniciativy APA), vnímané jako samozřejmost, jsou společné zásluhy producentů, kteří věnovali svůj čas a úsilí vyjednávání a podnikli mnoho taktických kroků k tomu, aby postupně dosáhli cíle. Vzhledem ke skutečnosti, že ze strany státu nebyl zájem o to vybudovat funkční model financování nebo propagace české kinematografie¹⁴, pokusili se o to alespoň ti, kterým na tom záleželo nejvíce – čeští producenti – a patří jim za to velký dík. Členství v APA se stalo z výše uvedených důvodů atraktivní i pro další producenty, kteří nebyly členy a postupně se asociace rozrůstala.

Dnes je v APA přes 100 členů s širokým záběrem na audiovizuální tvorbu, specializovanějších (např. dokumentární, či animované filmy nebo TV nebo reklamní tvorba) nebo i několik postprodukčních studií¹⁵. Dlouhodobě budovat a hájit prestiž a pozici českých producentů bylo pro asociaci sdružující producenty důležité, a proto se rozhodli také dlouhodobě zlepšovat prezentaci a propagaci české kinematografie v zahraničí, což vedlo k založení ČFC a dalších organizací.

¹¹ Státní fond České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie

¹² sdružující zástupce dalších složek AVD průmyslu

¹³ rozhovor s Helenou Uldrichovou 24.7.2020

¹⁴ ani poté, co APA upozorňovala na nutnost jednání v určitých záležitostech a opakovaně vyzývala MK k navázání spolupráce a byla ochotna poskytnout odborné teze, zkušenosti a řešerše v oblasti rozvoji filmového průmyslu

¹⁵ od roku 2015 např. největší studia Soundsquare a UPP

1.2. Organizace vzešlé z iniciativy APA

České filmové centrum – ČFC bylo založeno z iniciativy APA v roce 2002 a bylo spravováno a financováno asociací do roku 2004. Spravovat a financovat ČFC nebyl prvotní zájem APA, pro zrychlení procesu iniciovali producenti po dohodě s MK založení centra, které bylo později v souvislosti s přijetím zákona o audiovizi přesunuto pod Národní filmový archiv (NFA) a až v r. 2017 přešlo pod správu Státního fondu kinematografie. Důležitou funkcí ČFC je prezentace a propagace české kinematografie především v zahraničí a propojení českého filmového průmyslu se zahraničím a opačně. Kancelář ČFC převzala postupně veškeré aktivity spojené s propagací českých filmů, které APA vykonávala – např. každoročně ČFC vydává kolekce nejlepších českých filmů (hrané, animované, dokumentární, krátké), jež jsou oficiálně prezentovány centrem i na zahraničních filmových festivalech. Kdysi tuto funkci zastávala APA, v době kdy vydávala katalogy s přehledem všech filmů produkovaných v ČR za určité časové období.¹⁶ ČFC navazuje a udržuje kontakty v oblasti mezinárodního filmového průmyslu a vytváří příležitosti pro networking, či organizuje vzdělávací, koprodukční a další setkání pro české producenty.

V roce 2003 vznikla **Česká filmová komora – ČFK**, na jejím založení se podílela Asociace producentů v audiovizi, Unie filmových distributorů (UFD) a Asociace provozovatelů kin (APK). ČFK byla částečně zřízena proto, aby zajišťovala činnost kanceláře **Media Desk Česká republika**, národního zastoupení programu Evropské unie MEDIA (financované EU a Ministerstvem kultury), která poskytuje zájemcům o finanční podporu z fondu Media+ informace o tomto programu a pomoc při zpracování žádostí. Dle podmínek v memorandu¹⁷ měla být kancelář založena státem (ale nesměla spadat pod správu MK ČR)¹⁸, v roce 2013 přešla Kancelář Media desk pod správu NFA. Z iniciativy ČFK byla v roce 2006 ustanovena **Filmová rada**, jež koordinovala jednotlivé složky českého AVD sektoru při domluvě společného postupu v případech, které se dotýkají české audiovize jako celku. Filmová rada

¹⁶ ročenka „Český film“ vydávaná do r. 2004 nebo např. katalog „České filmy“ s přehledem filmů za uplynulou dekádu

¹⁷ Memorandum o porozumění mezi Českou republikou a Evropským společenstvím o účasti České republiky v programech MEDIA Plus a MEDIA-Training z roku 2002

¹⁸ jednání o založení podobné organizace byla na MK již v roce 1996, Jaromil Jireš (za odbor ministerstva kultury) v dopise tehdejšímu Ministru kultury Jaromírovi Talíři apeloval na důležitost založení Audiovizuálního centra, k čemuž byl vypracován návrh, jak by takové centrum mohlo fungovat na základě podnětů ze zahraničí. Jaromil Jireš v dopise adresovaném tehdejšímu ministru kultury „Vážený pane ministře, táži se, zda opravdu je česká legislativa tak radikálně odlišná od legislativy evropských států jako jsou např. naši sousedé Polsko, Maďarsko, Rakousko, Německo ... Ve všech evropských zemích tyto audiovizuální instituce pracují při ministerstvech kultury v rámci na ně převedených kompetencí, jejich pracovníci jsou zaměstnanci státní správy a provoz těchto orgánů je zcela hrazen státem.“ zdroj: archiv APA

fungovala jako poradní orgán zastupující filmovou obec a „*hlavním účelem rady bylo vytvoření nového zákona o kinematografii (upravujícího oblasti filmové tvorby, výroby, školství a vzdělávání (v roce 2012)*“¹⁹. Po přijetí zákona o audiovizí však Filmová rada postupně tlumila svou činnost a ČFK se potýkala s hledáním nových témat, které by smysluplně naplnily její činnost. Z iniciativy APA tak byla v roce 2018 činnost ČFK zastavena a začala její transformace do **České audiovizuální komory – ČAVK**. Ta by měla odrážet širší zájmy audiovizuálního průmyslu a kromě producentů, distributorů a provozovatelů kin nabídnout členství také například televizním a internetovým vysílatelům, filmovým festivalům nebo herním vývojářům.

Od roku 2014 Ve spolupráci s českými filmovými publicisty, APA a ČFK vznikly v roce 2012 **Ceny české filmové kritiky**, jejichž cílem je upozornit na nejlepší filmové počiny roku, nové objevy a naděje české kinematografie nestranným pohledem profesionálních filmových novinářů. Ceny české filmové kritiky organizovala až do roku 2013 Česká filmová komora, o.p.s.²⁰, poté byla soutěž předána nově vzniklému Sdružení českých filmových kritiků

Kancelář **Czech Film Commission – CFC** / Česká filmová komise byla založena z iniciativy APA v roce 2004 v rámci ČFK, obdobně jako České filmové centrum byla po oddělení od ČFK spravována NFA a v roce 2017 přešla pod Státní fond kinematografie. Hlavní funkcí kanceláře CFC je poskytování informací o možnostech a podmínkách natáčení v ČR a promování atraktivity a výhod z toho plynoucích pro zahraniční produkce. CFC je členem mezinárodních asociací European Film Commissions Network (EUFCN). Konkrétně kancelář poskytuje zahraničním filmařům podporu a informace ohledně aktuálních legislativních podmínek týkajících se filmových pobídek či koprodukcí. Podporuje rozvoj filmových kanceláří v jednotlivých regionech ČR, což má za následek zvýšení atraktivity lokací pro domácí i zahraniční filmaře, taktéž podporuje rozvoj regionálních fondů.

¹⁹ TŘEŠTÍKOVÁ, Hana. *České filmové centrum v návaznosti na APA a další filmové instituce*. Praha, 2007. Bakalářská práce. Akademie múzických umění v Praze.

²⁰ Výroční zpráva o činnosti APA v roce 2012, Praha, Asociace producentů v audiovizí, 2012

V roce 2015 APA vystoupila z UZS (Unie zaměstnavatelských svazů) a na základě usnesení valné hromady se stala členem **Hospodářské komory (HK) ČR**. Očekávala od toho lepší možnost připomínkování důležitých legislativních změn a zejména větší zviditelnění filmové a reklamní tvorby jako průmyslového odvětví, včetně jeho přínosu pro ekonomiku ČR a jeho exportní potenciál. Hned po vstupu do HK ČR se snažila o ustanovení **Sekce kulturního a kreativního průmyslu**. Vzhledem k nepochopení potenciálu kreativních průmyslů u vedení HK ČR tak vznikla nejdříve Sekce tvůrčích činností pro podnikání, až po opakovaných urgencích byla řádně ustavena Sekce kulturního a kreativního průmyslu. APA iniciovala vstup dalších kulturních institucí a asociací do HK ČR (např. UFD). Následně se do činnosti Sekce zapojili AKA, AKTV, SIMAR²¹ a další společnosti a sdružení, ať již jako individuální nebo kolektivní členové. APA vedla Sekci až do léta 2019.

²¹ Asociace komunikačních agentur, Asociace komerčních televizí, Sdružení agentur pro výzkum trhu a veřejného mínění

1.3. Organizační struktura APA

APA je spolek ve smyslu ustanovení § 214 a násl. Zák. č. 89/2012 Sb. „APA je samosprávný, dobrovolný, nepolitický a neziskový spolek založený za účelem naplňování společného zájmu svých členů²²“ se sídlem v Praze. Orgány spolku jsou valná hromada, představenstvo, výkonný ředitel, etická komise a pracovní skupiny.

Hlavní cíle spolku

- podpora zájmů svých členů v oblasti zajištění podmínek výroby audiovizuálních děl (dále jen „AVD“) v ČR, výzkum a sledování podmínek výroby a šíření AVD v ČR,
- vytvoření pracovních skupin pro studium problematiky výroby AVD
- zpracování iniciativních návrhů řešení, spojených s problematikou výroby AVD, pro orgány státní správy a vyjadřuje se k návrhům legislativních úprav v oblasti audiovizu
- zpracování doporučení a informace k problematice výroby AVD, poskytuje odborné konzultace a semináře pro své členy²³

Členství ve spolku je dobrovolné a „členem spolku může být výrobce nebo producent audiovizuálních děl – fyzická nebo právnická osoba, která má sídlo nebo bydliště v České republice, která vykonává svou dosavadní činnost způsobem, který neodporuje zásadám spolku, jeho stanovám a Etickému kodexu, a která souhlasí se stanovami spolku (dále jen „člen spolku“)²⁴. „Za výrobce audiovizuálních děl pro účely těchto stanov se považují i osoby, které vyrábějí audiovizuální díla v zakázce tj. z podnětu jiných osob. Za producenta-výrobce se pro účely těchto stanov považují osoby, které producenty iniciují přípravu a zajišťují výrobu audiovizuálních děl.“²⁵

Zájemce o členství musí podat přihlášku a být doporučen minimálně třemi stávajícími členy spolku (s výjimkou čestného členství²⁶), následně o jeho přijetí rozhoduje valná hromada. Členství „junior“ je koncipováno pro mladé začínající výrobce a producenty AVD (ve věku do 28 let) na základě doporučení alespoň 3 stávajících členů spolku,

²² Stanovy Asociace producentů v audiovizu, z.s., Praha, APA - Asociace producentů v audiovizu [online], 2018, [cit. 27.08.2020]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/files/stanovy-apa-2018.pdf>

²³ Stanovy Asociace producentů v audiovizu, z.s., Praha, APA - Asociace producentů v audiovizu [online], 2018, [cit. 27.08.2020]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/files/stanovy-apa-2018.pdf>

²⁴ Stanovy Asociace producentů v audiovizu, z.s., Praha, APA - Asociace producentů v audiovizu [online], 2018, [cit. 27.08.2020]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/files/stanovy-apa-2018.pdf>

²⁵ Stanovy Asociace producentů v audiovizu, z.s., Praha, APA - Asociace producentů v audiovizu [online], 2018, [cit. 27.08.2020]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/files/stanovy-apa-2018.pdf>

²⁶ členství udělené valnou hromadou spolku ve výjimečných případech

následně návrh členství valné hromadě podává představenstvo. Členství junior je časově omezené na dobu trvání jednoho roku, člen se může zapojovat do aktivit spolku a využívat jakýkoliv její servis pro členy, platí víceméně symbolický členský poplatek a po roce se může ucházet o plnohodnotné členství v asociaci. Členský poplatek v APA činí již několik let 10.000,- Kč ročně, výši členského poplatku schvaluje valná hromada. Členství může být pozastaveno nebo ukončeno vyloučením člena v případě porušování Etického kodexu, neplacením členského poplatku, či dalším nesplněním podmínek členství. *„Prámem člena je zúčastňovat se valné hromady spolku s hlasovacím právem, navrhopvat svého zástupce do statutárního orgánu spolku, účastnit se činnosti a zakládat pracovní skupiny, navrhopvat členy etické komise, zúčastňovat se akcí organizovaných spolkem, využívat informace shromážděné spolkem²⁷.*

Valná hromada je nejvyšším orgánem spolku, která schvaluje změny a doplňky stanov spolku, výroční zprávu, rozpočet a zprávu o finančním hospodaření. Valná hromada zasedá jedenkrát ročně, většinou na jaře a je usnášeníschopná, pokud se sejde nadpoloviční většina členů, rozhoduje hlasováním.

„Představenstvo spolku je statutárním orgánem spolku, jenž koordinuje a řídí činnost spolku a vyjma věcí spadajících do výlučné působnosti valné hromady rozhoduje v období, kdy valná hromada nezasedá, o všech věcech spolku²⁸“. Představenstvo tvoří deset členů spolku, jež volí valná hromada na návrh podaný některým z členů spolku, volební období je dva roky. *„Návrh na kandidáta člena představenstva je oprávněn podat člen spolku, který je zároveň povinen oznámit, zda je kandidát navrhován do funkce člena představenstva jako zástupce výrobců reklamy, jako zástupce producentů filmové tvorby, jako zástupce producentů televizní tvorby, jako zástupce producentů dokumentární tvorby nebo jako zástupce producentů animované tvorby. Při volbě členů představenstva přihlédne Valná hromada k rovnoměrnému zastoupení zástupců (3 zástupci výrobců reklamy a zakázky, 3 zástupci producentů filmové tvorby, 2 zástupci producentů televizní tvorby, 1 zástupce producentů animované tvorby a 1 zástupce producentů*

²⁷ Stanovy Asociace producentů v audiovizí, z.s., Praha, APA - Asociace producentů v audiovizí [online], 2018, [cit. 27.08.2020]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/files/stanovy-apa-2018.pdf>

²⁸ Stanovy Asociace producentů v audiovizí, z.s., Praha, APA - Asociace producentů v audiovizí [online], 2018, [cit. 27.08.2020]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/files/stanovy-apa-2018.pdf>.

dokumentární tvorby).²⁹“ Představenstvo si následně zvolí svého předsedu³⁰ a místopředsedu a schvaluje výkonného ředitele či jej může zcela nebo zčásti pověřit výkonem své působnosti. Předseda může přijímat rozhodnutí i mimo zasedání, a to korespondenčním hlasováním. Představenstvo dále zejména odpovídá za správu majetku a nakládání s prostředky spolku a naplňuje cíle spolku jako výkonný orgán spolku.

Výkonný ředitel je fakultativním orgánem spolku, který je volen na dobu neurčitou a je oprávněn jednat jménem spolku v rozsahu stanoveném rozhodnutím představenstva.³¹

Etická komise byla nově zřízena v roce 2015 a působí jako rozhodčí orgán spolku pro řešení sporů mezi členy a posuzování zda jednání členů spolku je v souladu se stanovami nebo Etickým kodexem. Od doby zřízení etické komise byl vyloučen na základě podnětů členů spolku pouze jeden subjekt (společnost Jakubisko film, Deana Jakubisková v r. 2015) za porušování etického kodexu a nehájení zájmů spolku. Etická komise je kolektivním orgánem, který je tvořen 5 členy, kteří jsou voleni na období 2 roky valnou hromadou spolku, členství v představenstvu a etické komisi se vzájemně vylučuje.

Pracovní skupiny mohou být založeny jedním či více členy za účelem řešení konkrétních problémů nebo cílů spolku. Pracovní skupiny závěry své činnosti předkládají představenstvu po ukončení nebo v průběhu své činnosti, za skupinu je odpovědný člen, který inicioval její založení. V praxi se pracovní skupiny uvnitř APA vyznačují řešením konkrétních záležitostí jako např. zábory v centru Prahy, aktivní boj proti pirátství, jednání s Fondem, televizní tvorba atd. (výše již vyjmenované).

²⁹ Stanovy Asociace producentů v audiovizí, z.s., Praha, *APA - Asociace producentů v audiovizí* [online], 2018, [cit. 27.08.2020]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/files/stanovy-apa-2018.pdf>.

³⁰ který prostřednictvím výkonného ředitele svolává schůze jednou měsíčně, obvykle s výjimkou července a srpna

³¹ Stanovy Asociace producentů v audiovizí, z.s., Praha, *APA - Asociace producentů v audiovizí* [online], 2018, [cit. 27.08.2020]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/files/stanovy-apa-2018.pdf>.

Zdroje financování příjmů nezbytných pro fungování spolku jsou členské poplatky, jež činí 10.000,- Kč ročně po každého člena (vyjma junior a čestného členství), dotace a dary sponzorů případně členů spolku, příjmy z vlastní odborné i profesionální činnosti. Nejvýznamnějším zdrojem financování organizace jsou výnosy z projektů společného zájmu výrobců zvukově obrazových záznamů realizovaných prostřednictvím APA na základě dohody s Intergramem,³² který se zavázal podporovat asociaci příspěvkem ze svého rozpočtu, a to ve výši padesáti procent režijní srážky z neidentifikovatelných³³ příjmů výrobců zvukově obrazových záznamů.³⁴ Každoročně jsou pro členy spolku zveřejněny materiály o hospodaření za uplynulý rok (výroční zpráva, rozvaha, výsledovka, rozpočet, vyúčtování, zpráva o hospodaření). Valná hromada APA pak každoročně schvaluje rozpočet spolku na nadcházející rok, který jí předloží představenstvo.

³² INTERGRAM společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů

³³ poplatky z nenahranych nosičů a nahrávacích přístrojů, poplatky za veřejné produkce z restaurací a hotelů, aj.

³⁴ TŘEŠTÍKOVÁ, Hana. České filmové centrum v návaznosti na APA a další filmové instituce [online]. Praha, 2007 [cit. 2020-08-27]. Dostupné z: <<https://theses.cz/id/ysnhzm/>>. Bakalářská práce.

1.4. Členství APA v mezinárodních producentických asociacích

APA je od roku 1997 členem **FIAPF – International Federation of Film Producers Associations**, která v současnosti sdružuje 34 producentických asociací z 27 zemí z celého světa. FIAPF je hlavní regulátor mezinárodních filmových festivalů, uděluje jim kategorie a kontroluje dodržování standardů. Kromě toho se významně zapojuje do klíčových diskusí a vstupuje do politických jednání týkajících se regulací a legislativy v oblasti filmového průmyslu, a to zejména pokud jde o ochranu autorských práv, nelegální distribuci, dopad digitálních technologií na audiovizuální průmysl, obchodní podmínky a podobně. FIAPF hraje významnou roli například během přijímání legislativy spojené se zaváděním Jednotného digitálního trhu³⁵ v rámci EU, APA se do komunikace na evropské úrovni aktivně zapojovala. Na valných hromadách FIAPF, které se obvykle konají v rámci MFF Berlinale a MFF Cannes, zastupuje APA výkonný ředitel.

APA se koncem roku 2013 stala členem **CEPI – European Coordination of Independent Producers**, která z Bruselu hájí zájmy nezávislých filmových a televizních producentů v Evropě. V současnosti organizace sdružuje producentické asociace z 19 evropských zemí. CEPI zejména monitoruje AV problematiku v měřítku EU, konkrétně regulace a novelizace evropských směrnic v audiovizuální – v poslední době je aktuálním tématem např. transpozice aktualizované Směrnice o audiovizuálních mediálních službách³⁶ (viz podkapitola *Evropské směrnice*). Tato nadnárodní asociace taktéž monitoruje autorský zákon³⁷ a jeho úpravy, neboť mívají dopad i na výrobce AVD a aktivně se zapojuje do lobbyingu ohledně legislativy spojené se vznikem Jednotného digitálního trhu. Taktéž svým členům nabízí servis a informace ohledně podmínek a vztahů nezávislých producentů, veřejnoprávních i komerčních vysílatelů v jednotlivých zemích nebo informuje o možnosti financování evropských projektů. Shledávám funkci takovéto asociace za nesmírně důležitou, především jakožto informátora pro členy (národní producentické asociace) ve věci

³⁵ Digital Single Market - DSM

³⁶ SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2010/13/EU ze dne 10. března 2010 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách)

³⁷ Proposal for a Directive in Copyright in Digital Single Market (*Directive (EU) 2019/790 of the European Parliament and of the Council of 17 April 2019 on copyright and related rights in the Digital Single Market and amending Directives 96/9/EC and 2001/29/EC*)

evropské legislativy a zpracování podnětů/zpětné vazby členů ke globálním problémům, jež je nutno řešit na odpovídající úrovni.³⁸ Na valných hromadách³⁹ CEPI, které se obvykle konají jednou ročně v některé z členských zemí CEPI zastupuje APA výkonný ředitel. Členem představenstva CEPI, které je složeno z mezinárodních zástupců členů organizace, je i člen APA Filip Bobiški.

APA je od roku 1994 členem **CFP-E – Commercial Film Producers of Europe**, která sdružuje cca 900 členů (producentů reklamní tvorby) z 21 zemí Evropy. Tato asociace je zaměřena především na problematiku reklamní tvorby, kde jsou významné např. vztahy mezi reklamními agenturami, coby zprostředkovateli mezi klientem a produkční společnostmi a členství APA v této asociaci je důležité vzhledem k tomu, že téměř polovina členů asociace se věnuje i reklamní tvorbě. Asociace CFP-E ve spolupráci se svými členy vytvořila důležitý dokument *Producing Commercials - The Universal Principles of Engagement* ve volném překladu "Všeobecné principy závazné při výrobě reklam", jež v 10 bodech vymezuje doporučení jak postupovat při nejběžnějších situacích, se kterými se producent v reklamě setkává. Týká se např. smluv mezi reklamními agenturami a výrobcí (co přesně by v nich mělo být obsaženo a jak by měly být nastaveny podmínky při výrobě a finančním plnění), dále uzavírání dohod o mlčenlivosti a doporučení o etickém jednání s obchodními partnery.⁴⁰ Jednou z aktivit CFP-E je celosvětové setkání producentů „World Producers Summit“, které slouží k diskusím nad vývojem, problematikou a novinkami z produkce reklamních spotů na různých trzích. Tento projekt vznikl při festivalu Cannes Lions a postupně se rozšiřuje také na festivaly Ciclope v Argentině, asijský Adfest a další. V roce 2011 proběhlo v Praze jednání Valné hromady CFP-Europe, členové a zástupci evropských produkčních společností se tak mohli setkat s českými producenty, a to jak na slavnostní večeři, kterou pro tuto příležitost uspořádala APA, tak i v průběhu reklamního festivalu PIAF⁴¹.

³⁸ viz např. kauza ohledně neoprávněného geoblockingu z roku 2015 (zpřístupnění služeb v návaznosti na geografickou polohu), kdy se po několika letech podařilo geoblocking zrušit - občané Evropské unie mohou od 1. dubna 2018 přistupovat k placenému online obsahu, který si zařídili doma, kdekoli na území unie

³⁹ Poslední schůze proběhla v prosinci 2019 v Londýně

⁴⁰ *European Advertising Producers Associations | Commercial Film Production Companies | CFPE Europe* [online]. 2013 [cit. 27.08.2020]. Dostupné z: <https://www.cfp-e.com/wp-content/uploads/2019/05/The-Universal-Principles-of-Engagement-24.06.13.pdf>

⁴¹ Prague International Advertising Festival

Další velmi významnou evropskou asociací je **ACE – Ateliers du Cinéma Européen**, která se výrazně odlišuje od výše uvedených asociací především tím, že sdružuje producenty⁴² spíše jako individua nežli jako společnosti. ACE byl založen dvěma evropskými producenty⁴³ a stojí za zmínku právě proto, že funguje jako networkingová a vzdělávací platforma, APA není členem této asociace. Každoročně participuje na významných filmových festivalech v Cannes, Torontu, Rotterdamu ad. a organizuje setkávání členů ACE se členy filmové industrie (světoví sales agenti, distributoři, commissioning editoři, zástupci filmových fondů atd.). Zaměřuje se na mezinárodní koprodukce a od roku 2009 je otevřena i mimoevropským producentům v rámci projektu ACE Mundus Producers. Členy asociace přijímá po absolvování kurzu workshopů, na něž každoročně vybírá 16-18 zkušených producentů s konkrétním filmovým projektem (více v kapitole *Podpora vzdělávání producentů*). V letech 2017-2019 se ACE Training Days zaměřené na střední Evropu a částečně i celoroční kurz ACE konaly v Praze, za finanční podpory SFKMG a APA, avšak na další léta již program bohužel nebyl Fondem podpořen.

⁴² současný počet členů ACE je 236 producentů ze 40 různých zemí

⁴³ René Cleitmanem (Francie) a Davidem Puttnamem (Velká Británie) v roce 1993

2. Činnosti APA na legislativní úrovni

2.1. Zákony a legislativa týkající se audiovizí

V České republice po revoluci existoval pouze model minulého režimu, a to centralizovaná výroba Barrandovských studií nebo České televize, nebyl k dispozici vzor funkčního nastavení filmového průmyslu v pravém slova smyslu. Producenti se museli sjednotit a apelovat na vládu, aby byla vytvořena legislativa umožňující funkční podporu a rozvoj filmového odvětví v demokratické zemi. V této kapitole uvádím nejdůležitější změny, které APA iniciovala a jednou z nich byl vznik Zákona č. 496/2012 Sb. „Zákon o audiovizí“⁴⁴, na němž se pracovalo od roku 1999 nebo vznik nového fondu. Státní fond kinematografie se stal jedním z nejdůležitějších partnerů APA v komunikaci ohledně potřeb filmové obce směrem k orgánům státní správy. Právě správná komunikace je dle slov ředitelky SFKMG Heleny Bezděk Fraňkové klíčová. APA připomínkuje krátkodobé i dlouhodobé koncepce Rady Fondu a dává SFKMG podněty pro zlepšení v systému bodování projektů či systému expertních hodnocení. Na podnět producentů taktéž vznikly výzvy týkající se minoritních koprodukcí⁴⁵ nebo koncepce digitalizace českých filmů. „*Dnes už se naštěstí neřeší zda budeme mít pobídky, ale v jaké výši budou.*“⁴⁶, bohužel stále se zcela nedaří přesvědčit politickou reprezentaci o tom, že kinematografie je průmysl s ohromným ekonomickým přínosem a potenciálem růstu.

⁴⁴ v celém znění Zákon o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů

⁴⁵ Minoritní koprodukce hraného, animovaného nebo dokumentárního filmu

⁴⁶ z rozhovoru s Helenou Uldrichovou, 24.7.2020

Zákon o audiovizi

Velikou zásluhou APA je aktivní úsilí o vznik dlouho očekávaného Zákona o audiovizi, který vstoupil v účinnost jako *Zákon č. 496/2012 Sb. Zákon o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů* k 1.1.2013⁴⁷. APA přípravě legislativního procesu věnovala nezměrné úsilí a taktéž iniciovala vznik Filmové rady (fungující pod ČFK), která se do procesu aktivně zapojovala a byla facilitátorem mezi filmovou obcí a veřejnou správou. Filmová rada neměla právní subjektivitu, ale fungovala jako jednotný hlas filmové obce⁴⁸ a APA koordinovala a informovala ostatní členy o jednáních, protože filmová obec musela mluvit jednotně obzvlášť v připomínkovacím procesu.

Po vstupu 20 nových členů do APA v roce 1999 byla iniciativa asociace zaměřena na změnu zastaralé a neefektivně procesované legislativy týkající se audiovize. Problém tkvěl v nastavení zákona de facto neumožňujícího producentům/výrobcům legálně financovat projekty z veřejných zdrojů – netransparentnost tehdejšího Státního fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie. Pod Ministerstvem kultury byly zřízeny pracovní skupiny pro řešení novel zákonů 241/1992 Sb. a 273/ 1993 Sb., v nichž měla APA své zastoupení. V roce 2003 Ministerstvo kultury vypracovalo návrh novel zákonů o audiovizi⁴⁹ a Státním fondu⁵⁰, které po projednání se zástupci odborné veřejnosti⁵¹ byly předloženy vládě a posléze schváleny a předány k projednání do Poslanecké sněmovny. Po opětovných pozměňovacích návrzích novely Zákona o Státním fondu v roce 2006, proběhlo schválení Parlamentem⁵², avšak prezident⁵³ zákon vetoval. V návaznosti na to pracovní skupina APA začala požadovat vznik nového zákona a přítok finančních

⁴⁷ čímž byl zrušen zákon původní - *Zákon č. 241/1992 Sb., Zákon České národní rady o Státním fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie*.

⁴⁸ za každou asociaci, která ve film. průmyslu existovala byl v radě 1 člen

⁴⁹ plné znění: *Zákon č. 273/ 1993 Sb., o Zákon o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl, o změně a doplnění některých zákonů a některých dalších předpisů audiovizi*

⁵⁰ plné znění: *Zákon č. 241/1992 Sb., Zákon České národní rady o Státním fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie*.

⁵¹ za účasti zástupců APA

⁵² „*novela byla schválena Poslaneckou sněmovnou dne 1. února 2006 a předána Senátu. Návrh byl projednán dne 29. března 2006 na 10. schůzi Senátu a Senát návrh vrátil sněmovně s pozměňovacími návrhy. Projednávání tisku bylo navrženo na pořad 55. schůze Poslanecké sněmovny, která začíná 18. dubna 2006. Zákon byl projednán 25. dubna 2006. Parlament uvedený zákon opětovně schválil ve verzi ze dne 1. února 2006, přehlasoval Senát“ Zdroj : Výroční zpráva o činnosti APA v roce 2006, Praha, Asociace producentů v audiovizi, 2006*

⁵³ Václav Klaus, ve funkci 7. března 2003 – 7. března 2013

prostředků ve výši odpovídající *Strategii účinnější podpory umění* schválené MK ČR v květnu 2006, tedy 400 mil. Kč⁵⁴.

V návaznosti na to skupina připravila v kooperaci s Helenou Bezděk Fraňkovou⁵⁵ *Teze zákona o kinematografii*, na jejichž základě MK ČR vypracovalo paragrafové znění zákona o kinematografii, návrh byl poslán k připomínkovému meziresortnímu řízení, kde rezonovala otázka způsobu financování Fondu kinematografie. O pár let později v roce 2009 se Ministerstvu kultury podařilo vypracovat koncepci kinematografie, z níž vycházel „legislativní plán“ či plán úkolů pro novou vládu a jeho výsledkem měl být vznik nového audiovizuálního zákona, který byl v prosinci 2012 nakonec schválen poměrem 141 ze 151⁵⁶ přítomných poslanců, čímž bylo přehlasováno prezidentovo veto⁵⁷. Zákon č. 496/2012 Sb. *Zákon o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů*, zkráceně označovaný jako Zákon o audiovizu, vstoupil v účinnost od 1.1.2013⁵⁸. „*Nový zákon přináší řadu změn, které slibují transparentnější rozdělování finančních prostředků Fondu, rozhodování na základě dlouhodobé koncepce, lepší administrativní zajištění Fondu, ať už ve zřízení funkce ředitele fondu či zřízení kanceláře fondu, lepší kontrolní mechanismy anebo propojení programu podpory filmového průmyslu (pobídek) s Fondem.*“⁵⁹.

Od začátku roku 2013 v ČR oficiálně existoval Státní fond kinematografie, APA spolupracovala na přípravě Statutu Fondu, který byl jakýmsi prováděcím předpisem Zákona o audiovizu a byl nezbytný k zahájení činnosti Fondu, především udělování finančních podpor. Po notifikaci, připomínkování a schválení Statutu Fondu vládou byl Fond plně funkční a na podzim 2013 bylo možné žádat o podporu⁶⁰. V roce 2016

⁵⁴ Výroční zpráva o činnosti APA v roce 2006, Praha, Asociace producentů v audiovizu, 2006

⁵⁵ Helena Bezděk Fraňková současná ředitelka Státního fondu kinematografie, působila v letech 2006-2013 v odboru médií a audiovizu MK ČR.

⁵⁶ Výroční zpráva o činnosti APA v roce 2012, Praha, Asociace producentů v audiovizu, 2012

⁵⁷ tehdejší prezident Václav Klaus využil pravomoci dané článkem 50 Ústavy České republiky a vrátil Poslanecké sněmovně zákon ze dne 26. října 2012, o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizu)

⁵⁸ avšak Zákon č. 273/1993 Zákon o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl, o změně a doplnění některých zákonů a některých dalších předpisů stále platí

⁵⁹ Výroční zpráva o činnosti APA v roce 2012, Praha, Asociace producentů v audiovizu, 2012

⁶⁰ tehdy bylo alokováno 156 242 991 mil. Kč Zdroj: Výroční zpráva Státního fondu kinematografie za rok 2013, Praha, Státní fond kinematografie ČR, 2013

došlo ke schválení novely zákona č. 496/2012 Sb.⁶¹ a garanci pravidelné dotace SFKMG ze státního rozpočtu⁶², což v součtu s příjmy z parafiskálních poplatků byl dvojnásobný objem financí.

Filmové pobídky a fiskální stimuly

Filmové pobídky fungují v ČR teprve od roku 2013, předcházela jim několikaletá snaha prosadit Program podpory filmového průmyslu – PPF⁶³, jenž bylo nutné koncipovat tak, aby splňoval jak českou tak i evropskou legislativu. Cílem Programu bylo vrátit českému filmovému průmyslu a kinematografii konkurenceschopnost v evropském a mezinárodním měřítku. Od roku 2003 byl zaznamenán propad v zájmu zahraničních (především amerických) produkcí o natáčení v ČR, což bylo zapříčiněno tím, že v jiných evropských státech (Velká Británie, Francie, Maďarsko) byly zavedeny filmové pobídky. Meziroční pokles objemu zahraničních produkcí v ČR byl v letech 2004 a 2007 velmi signifikantní⁶⁴ a země ztrácela svou konkurenceschopnost. To se stalo podnětem k akci pro české producenty/výrobce z oblasti zakázek (filmový servis pro zahraniční produkce) a v roce 2006 byla při MK ČR ustanovena pracovní skupina, kde členové APA vedli samostatné odborné komise pro filmové instituce, fiskální stimuly a podporu tvorby. APA na prosazení PPF spolupracovala s advokátními poradci, výsledkem byla konzultační činnost a vztahová agenda při zavedení investičních pobídek pro filmový průmysl do českého právního řádu. Následně byla provedena ekonomická Studie AV trhu u renomované britské společnosti OLSBERG a byl navázán kontakt se zástupci investiční společnosti CzechInvest⁶⁵. Vstřícný krok vůči filmařům učinil tehdejší ministr financí

⁶¹ Dne 6.5.2016 byl ve Sbírce zákonů publikován pod č. 139/2016 Sb. zákon, kterým se mění zákon č. 496/2012 Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizu), a zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁶² „Prostřednictvím novely si zákonodárce kladl za cíl především zajistit dostatečné finanční prostředky na podporu kinematografie. Důvodová zpráva uvádí, že takto zajištěné financování umožní Státnímu fondu kinematografie stabilně a předvídatelně plánovat podporu projektů. Podpora se má týkat především kulturních projektů s vysokým socioekonomickým přínosem v podobě kvalitní kinematografické tvorby, změny mají také napomoci mezinárodní konkurenceschopnosti české kinematografie a filmového průmyslu jako takového. Mají se pozitivně projevit z hlediska zaměstnanosti, mají být rovněž přínosné pro odběr českých služeb a zboží v regionech, to vše díky oproti dosavadnímu stavu významnějším zahraničním investicím a s tím spojeným zahraničním koprodukcím a zakázkám.“ Zdroj: Novela zákona o audiovizu. Právní prostor [online]. 2016, , 1 [cit. 2020-08-27]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/zmeny-v-legislative/vyslo-ve-sbirce-zakonu/novela-zakona-o-audiovizu>

⁶³ program fungoval od roku 2010

⁶⁴ „Česká republika zaznamenala v roce 2004 pokles meziročního objemu zahraničních produkcí o 70%. V roce 2008 došlo k dalšímu dramatickému poklesu a to o 66% oproti předchozímu roku 2007. Produkce zahraničních filmů se tak poprvé od roku 1992 stala nejnižší složkou celkového ročního obrátu v oblasti audiovizuální produkce v ČR.“ Zdroj: Vyhodnocení Programu podpory filmového průmyslu za rok 2010. Ministerstvo kultury ČR [online]. 2011, , 33 [cit. 2020-08-27]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/ppfp/vyhodnoceni-ppfp-2010.pdf>

⁶⁵ jež se podílela na vývoji nového filmového zákona v pracovní skupině zkoumající možnosti zavedení finančních pobídek v zákoně.

Eduard Janota⁶⁶, který začal vnímat ekonomické výhody pobídek a dával jim hodnotné podněty jakými způsoby směřovat vyjednávání.

PPFP byl spuštěn v roce 2010, po roce fungování PPFP však výše rozdílu skutečně vyplacených dotací oproti alokovaným prostředkům na projekty a zároveň délka některých evidovaných projektů přecházejících do dalšího kalendářního roku nebyla schůdná s alokovanými 300 mil. Kč (údajně částka nebyla dostatečná ani na pokrytí tehdy pokračujících projektů⁶⁷). Deficit finančních prostředků v programu PPFP řešilo MK ve spolupráci s ČFK, APA a CFC, kteří usilovali o navýšení rozpočtu programu – vše bylo nutné podložit fakty o zaměstnanosti a ekonomickém přínosu filmových pobídek. Dle mého názoru je potenciál filmového průmyslu podhodnocen, i přestože představuje ekonomický přínos do státní pokladny s velkým potenciálem růstu. V roce 2013 na základě Zákona o audiovizí přešel systém filmových pobídek z Ministerstva kultury, kde byl administrován podle Programu na podporu filmového průmyslu, do kompetence Státního fondu kinematografie. Finanční prostředky již nebyly vázány na fiskální rok a mohly být vyplaceny kdykoli během roku po předložení auditu. V průběhu let docházelo k navyšování finančních prostředků – z počátečních 300 mil. Kč na 500 mil. Kč v roce 2014 na 800 mil. Kč a v loňském roce na 1,3 mld. Kč. Ekonomický přínos a návratnost filmových pobídek se daří pomalu prokazovat, avšak několikaleté úsilí SFKMG i filmařů o zvýšení pobídek⁶⁸ neproběhlo a sousední evropské státy představují pro Českou republiku velmi silnou konkurenci. Výše pobídek v podobě 20% je jedním z nejnižších tarifů v Evropě, v sousedních státech např. v Polsku existují 30% pobídky, na Slovensku (nově od roku 2020) 33%. V evropských zemích se průměrně pobídky pohybují kolem 25-30% a v některých státech dokonce vyšší (např. Belgie 42% nebo Rumunsko 45%).

⁶⁶ ve funkci: 8. května 2009 – 13. července 2010

⁶⁷ Výroční zpráva o činnosti APA v roce 2011, Praha, Asociace producentů v audiovizí, 2011

⁶⁸ ze stávajících 20% na 25%

Účetní a daňové standardy

V porevolučním českém daňovém systému nebyl přesně definován systematický způsob vyúčtování nebo nakládání s filmem jako s majetkem. Kolem roku 2000 se tedy producenti rozhodli jednat v této záležitosti a společnými silami s daňovými a účetními poradci vytvořili metodiku filmového účetnictví, kterou Ministerstvo financí vzalo na vědomí. V roce 2003 APA upozornila Ministerstvo financí (MF) na změnu odpisové doby ocenitelných práv, kterou novela zákona o dani z příjmu stanovila na 6 let (film spadá do nehmotného investičního majetku). Prostřednictvím Ministerstva kultury byla s MF ČR dojednána okamžitá novelizace s novou odpisovou dobou 18 měsíců.

Obdobným způsobem producenti společně postupovali i po schválení nového zákona o DPH v roce 2004, kdy se obrátili na Ministerstvo financí s žádostí o zařazení produkčních služeb do systému „reverse charge⁶⁹“. Zpočátku toto jednání nebylo příliš úspěšné, posléze byl na Ministerstvu financí dohodnut společný postup založený na tom, že APA předloží MF ČR přehled postupů týkající se výběru DPH v jiných zemích EU. Na základě této zprávy MF ČR rozhodlo o způsobech, jak předejít zatížení filmových služeb při exportu do zahraničí. V roce 2016 došlo k poslední aktualizaci metodiky účetních a daňových standardů v návaznosti na novelizaci účetních postupů.

⁶⁹ přenesená daňová povinnost je daňový mechanismus, kdy se povinnost prodávajícího přiznat a zaplatit daň na výstupu přesouvá na kupujícího.

Natáčení s dětmi

Dalším příkladem, fungování APA jako zájmové organizace producentů bylo připomínkování k Zákonu o zaměstnanosti⁷⁰, který vymezoval podmínky pro výkon umělecké, kulturní, sportovní nebo reklamní činnosti dítěte. Zástupci APA se ve spolupráci se zástupci castingových agentur a ČT zúčastnili jednání s pracovníky Ministerstva práce a sociálních věcí ČR a navrhli změny v zákoně, které by zjednodušily přísně nastavená časová vymezení a povolovací proces. V roce 2005 byla novela Zákona o zaměstnanosti připomínkována APA ve spolupráci s MK ČR a Unii zaměstnavatelských svazů – většina připomínek byla přijata.

Nejpalčivějším tématem pro producenty byl boj o prodloužení doby výkonu pracovní činnosti u nejmenších dětí předškolního věku ze 3 hodin denně na 5 hodin. Tyto připomínky nebyly přijaty, naopak se zákon v průběhu let ještě zpřísnil a dnes je povolený výkon činnosti u dětí v předškolním věku maximálně 2 hodiny denně (celková délka výkonu činnosti za týden nesmí přesáhnout 10 hodin).

⁷⁰ Zákon č. 435/2004 Sb. Zákon o zaměstnanosti, jenž vznikl v letech 2003-2004

2.2. Evropské směrnice

Od doby vstupu ČR do EU došlo k mnoha změnám i na poli audiovizuální, např. nejvýraznější je Digitální jednotný trh/Digital Single Market - DSM⁷¹, který je v Evropské Unii postupně budován. Evropské směrnice je třeba řádně implementovat do legislativy každé evropské země, problematikou transpozic různých směrnic týkajících se AV trhu napříč evropskými státy se zabývají i organizace jako jsou FIAPF a CEPI⁷². Nejvíce v AV průmyslu rezonují změny v autorském zákoně (Copyright in the Digital Single Market nebo GDPR) nebo např. geoblocking⁷³, proti němuž bojovaly především poskytovatelé OTT⁷⁴ služeb⁷⁵. Nejaktuálnějším tématem je nová směrnice AVMSD (Audiovisual Media Services Directive)⁷⁶, která je součástí DSM. Nová směrnice mění předchozí směrnici z roku 2010⁷⁷, jež byla do české legislativy promítnuta novelou Zákona č. 231/2001 Sb. (Zákona o rozhlasovém a televizním vysílání). Směrnici je nutné implementovat a transponovat do 19. 9. 2020. V návaznosti na to vzniká legislativa⁷⁸ – návrh nového zákona o službách platform pro sdílení videonahrávek a o změně zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, a zákona č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání.

Změny se vztahují na provoz služeb na vyžádání a nově i na platformy poskytující AVD obsah (např. Youtube nebo sociální média). Cílem je tzv. „technologická neutralita“ – srovnání podmínek mezi výše zmíněnými poskytovateli a klasickými DVB⁷⁹ vysílateli, včetně oznamovací povinnosti videoplatform vůči Radě pro rozhlasové a televizní vysílání. Mj. se upravuje zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci

⁷¹ Jednotný digitální trh je sektor Evropského jednotného trhu, který pokrývá digitální marketing, elektronické obchodování a telekomunikace. Evropská komise jej představila v roce 2015

⁷² více v podkapitole *Členství APA v mezinárodních producentických asociacích*

⁷³ neoprávněné zeměpisné blokování v rámci vnitřního trhu

⁷⁴ „Over The Top services“ poskytování AVD služeb obsahu a dalších médií přes internet, často také „Video on demand – VOD“

⁷⁵ v roce 2018 přijala Evropská rada nařízení s cílem zakázat neoprávněné zeměpisné blokování v rámci vnitřního trhu

⁷⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1808 ze dne 14. listopadu 2018

⁷⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2010/13/EU ze dne 10. března 2010

⁷⁸ Návrh zákona o službách platform pro sdílení videonahrávek a o změně zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání a o změně některých zákonů (zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁹ DVB-T a DVB-S / Digital video broadcasting – Terrestrial / Satellite / neboli terestriální či satelitní digitální vysílání

reklamy – konkrétně zvýšení ochrany dětí před násilným obsahem a nežádoucí (např. na nezdravé jídlo) a procentuální podíl povolených odvysílaných reklamních spotů⁸⁰.

Zavedení 30% kvót na evropská díla i u poskytovatelů OTT, by mělo srovnat/vyvážit lokální produkci vůči zahraniční. *„Dle nových podmínek by poskytovatelé služeb zároveň měli nově finančně přispívat k rozvoji evropské filmové produkce, a to buď přímými investicemi, nebo neadresnými příspěvky do vnitrostátních fondů pro rozvoj kinematografie“⁸¹*. Výjimku by měli dostat poskytovatelé služeb, kteří se dle pokynů⁸² vydaných Evropskou komisí zařadí do kategorie tzv. „low turnover“ či „low audience“⁸³. Tzv. nízký obrat by se měl týkat menších výrobců (tzv. „micro enterprise“) s ročním obratem nižším než 2 miliony EUR⁸⁴. Výpočet výrobce s „nízkou sledovaností“ je poněkud komplikovanější a individuální, avšak Evropská komise ve zveřejněných pokynech doporučuje výpočet dle výnosů z prodeje potažmo předplatitelů nebo shlédnutí (v případě např. Youtube nebo T-VOD) daného poskytovatele služeb. Zpětné vazbě, odborným konzultacím a připomínkování takovýchto pokynů nebo směrnic se na mezinárodní úrovni za výrobce/producenty věnují FIAPF a CEPI.

⁸⁰ nově „režim denní“ kde mohou reklamy tvořit nanejvýš 20% vysílacího času od 06:00 do 18:00 a od 18:00 do 24:00 (původně platil „hodinový režim“ a nanejvýš 20% (12min na jednu vysílací hodinu) vysílacího času reklam

⁸¹ Evropská unie srovnala podmínky audiovize. *Lidovky* [online]. 2019, 28. 1. 2019 [cit. 2020-08-27]. ISSN 1213-1385. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/byznys/pravo-a-justice/komentar-evropska-unie-srovnala-podminky-audiovize.A190127_154228_In_byznys_pravo_ssu

⁸² EUROPEAN COMMISSION. *Guidelines on the revised Audiovisual Media Services Directive – Questions and Answers*. 2.7.2020. Brusel, 2020. Dostupné také z: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/QANDA_20_1208

⁸³ tzv. „nízkým obratem“ a „nízkou sledovaností“

⁸⁴ EUROPEAN COMMISSION. *Guidelines on the revised Audiovisual Media Services Directive – Questions and Answers*. 2.7.2020. Brusel, 2020. Dostupné také z: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/QANDA_20_1208

Sekundární práva

V návaznosti na transpozici nové AVMSD směrnice a úpravu legislativy APA usiluje o definici pojmů „Nezávislý výrobce AV obsahu“ a „Sekundární práva“ v české legislativě (neboť při transpozici směrnice z roku 2010 to bylo opomenuto). APA zpracovala studii/prezentaci⁸⁵ kde jsou dané pojmy vymezeny a taktéž uvedeny příklady aplikace sekundárních práv v jiných evropských zemích, kde byla aktuální směrnice již transponována. Zdůrazňuje se zde důležitost investice⁸⁶ producenta/výrobce do vývoje a celkového konceptu projektu a současný stav, kdy je většina výrobců v jednání s vysílateli znevýhodněna. *„Vyrovnané nastavení obchodních podmínek mezi producenty a vysílateli je klíčové pro úspěšné fungování a rozvoj audiovizuálního sektoru. K těmto cílům stávající znění Zákona o vysílání (ČR), ani jeho aplikační praxe, nesměřuje.“*⁸⁷

Funkční model tzv. sekundárních práv⁸⁸ úspěšně zavedený v některých evropských zemích, se snaží APA prosadit i v ČR. Sekundární práva zrovnoprávňují producenty/výrobce vůči vysílatelům a společně s “Terms of Fair Trade⁸⁹” jsou již zavedeny v ostatních evropských (Irsko, Dánsko, Německo ad.). Sekundární práva jsou nesmírně důležitá pro rozvoj AV trhu, neboť díky ziskům z exploatace práv k dílu mohou producenti/výrobci investovat do vývoje dalšího obsahu. *„Vysílatelé se primárně starají o televizní vysílání. Výnosy ze sekundárních práv pro ně nejsou podstatným příjmem, ani se jejich exploataci zásadně nevěnují. Jak se potvrdilo v evropských zemích, producenti dokážou sekundární práva využívat mnohem efektivněji a zpřístupňovat obsah mnohem širšímu publiku.“*⁹⁰ Producenti požadují ponechání práv výrobcí a vysílateli pouze k TV vysílání, což se nevylučuje s výrobou pořadů formou zakázky, kdy práva výrobce jsou plně na straně vysílatele, avšak takovéto pořady by neměly být uváděny jako vyrobené nezávislým producentem. Taktéž by v zákoně měla být nastavena pravidla výpočtu podílu producenta/výrobce (současný návrh ve výši 15%).

⁸⁵ Definice “nezávislých výrobců AV obsahu” a její význam pro rozvoj audiovizuálního průmyslu v ČR, Praha, Asociace producentů v audiovizí, 2019

⁸⁶ finanční i know-how

⁸⁷ Definice “nezávislých výrobců AV obsahu” a její význam pro rozvoj audiovizuálního průmyslu v ČR, Praha, Asociace producentů v audiovizí, 2019

⁸⁸ Sekundární práva umožňují producentům/výrobcům následnou exploataci vyvinutého, ale vysílatelům financovaného pořadu.

⁸⁹ Spravedlivé obchodní podmínky

⁹⁰ Definice “nezávislých výrobců AV obsahu” a její význam pro rozvoj audiovizuálního průmyslu v ČR, Praha, Asociace producentů v audiovizí, 2019

3. Vztahy mezi nezávislými producenty a broadcastery

Televizní vysílatel se silným postavením na domácím trhu je mnohdy koproducentem lokálních distribučních snímků a důležitým partnerem pro producenty. V ČR vznikly distribuční filmy v koprodukci i s komerčními vysílateli, především TV Nova v letech 2006-2010 koprodukovala několik titulů⁹¹ nebo se v posledních několika letech také FTV Prima podílí na koprodukci celkem divácky úspěšných snímků⁹². Na poli české kinematografie je však veřejnoprávní Česká televize největším koproducentem, českých filmů a taktéž výrobcem obsahu vlastního (obsahuje i zakázkovou výrobu, či koprodukci při výrobě pořadů), proto se budu zaměřovat na problematiku právě s ČT.

Postavení nezávislého producenta vůči velkému vysílateli je ve většině případů individuální, avšak mnohdy znevýhodněné. Běžný problém představuje jednání o délce vysílacích práv k dílu. Zvykem je, že si významný vysílatel pochopitelně udržuje silné postavení na trhu a navrhuje automaticky vysoké nároky na vlastnictví vysílacích práv. Ve většině případů záleží na individuálním jednání (zda se jedná o koprodukci nebo výrobu na zakázku, distribuční film nebo TV pořad), avšak menší producenti jsou ve výsledku spíše znevýhodněni. U koprodukčních distribučních filmů se situace po letech velice zlepšila, v zakázkové výrobě či koprodukci pořadů se o nastavení podmínek stále jedná (jak jsem uvedla výše v předchozí podkapitole *Sekundární práva*). Rovnost nastavení podmínek mezi nezávislými producenty a vysílateli je v zájmu mnoha členů APA, a proto je nezbytné jednat společnými silami a oficiální cestou skrze organizaci. Za účelem vyjednat lepší podmínky spolupráce nezávislých producentů s ČT vznikly pracovní skupiny, zabývající se koprodukčními smlouvami a spolufinancováním výroby televizních pořadů.

⁹¹ Generálním ředitelem byl Petr Dvořák 2003-2010 (filmy např. *Bobule*, *Účastníci zájezdu*, *Doktor od Jezera hrochů*, *Raftáci*)

⁹² např. *Ženy v běhu*, premiéra 31.1.2019, návštěvnost ke dni 12.8.2020 1.543.842 diváků

3.1. Filmové koprodukční snímky

Česká televize je mezi vysílately největším koproducentem českých filmů, vznik Filmového centra ČT, které funguje od roku 2012. V dnešní době je dle slov Heleny Uldrichové (ředitelky centra) stanovení doby vysílacích práv a dalších podmínek velmi individuální, především záleží na typu titulu a jeho potenciálu v rámci vysílání (reprízový nebo festivalový snímek, herecké obsazení ad.). Vyčíslení vysílacích práv se odvíjí od výše koprodukčního vkladu, u většiny distribučních filmů je ČT spíše minoritním koproducentem a nekonkuruje producentům.

Před vznikem filmového centra bylo velmi složité podat projekt do ČT, APA dojednala se zástupci ČT změny pravidel výběru projektů, který začal být kontinuální, pravidla výběru byla po schválení zveřejněna – byl zohledněn požadavek ČT na audit, kvůli kontrole, že byl film zaúčtovaný dle účetních pravidel. APA provedla právní analýzu tehdy existujících koprodukčních smluv mezi členy APA a ČT a na základě posudku advokátní kanceláře upozornila ČT na prokazatelné zneužití monopolního postavení této instituce a vyzvala k úpravě koprodukčních smluv⁹³. Na jednání v průběhu MFF Karlovy Vary přislíbil tehdejší generální ředitel ČT Jiří Janeček⁹⁴, že uvolní některé tituly k prodeji ostatním televizím. Praxe z porevolučního období 90.let byla taková, že televize si nárokovala práva tzv. „na vše a na vždy“, filmy jenž byly vyrobeny v koprodukci byly téměř neprodejně / nemožnost exploatace licenčních práv⁹⁵. V průběhu let se situace výrazně zlepšovala a ČT získává vysílací práva jen na určitou dobu, producentům v zastoupení APA se podařilo vyjednat s ČT uvolnění vysílacích práv na prodeje u starších koprodukčních filmů na nichž se podílela a vlastnila k nim veškerá vysílací práva na všechna teritoria. Výpočet podílu z prodeje se odvíjel z koprodukčního vkladu koproducentů ve smlouvě a ČT uvedla, že motivace k uvolnění práv u filmů bude přímo úměrná výši vkladu ČT (v případě nízkého výnosu z prodeje si ČT raději ponechá film ve svém archivu⁹⁶).

⁹³ Výroční zpráva o činnosti APA v roce 2009, Praha, Asociace producentů v audiovizí, 2009

⁹⁴ generální ředitel České televize v letech 2003-2011

⁹⁵ Rozhovor s Jaromírem Kallistou, 14. 7. 2020

⁹⁶ Výroční zpráva o činnosti APA v roce 2009, Praha, Asociace producentů v audiovizí, 2009

Snaha producentů o snížení doby vysílacích práv a holdbacků v případě koprodukcí s ČT je tzv. běh na dlouhou trať, o úpravách změn a standardizaci koprodukčních smluv se diskutuje již mnoho let. Důležitým tématem je snaha producentů o umožnění uvádět projekt (na území ČR) veřejnosti formou VOD⁹⁷ nebo PayTV platforem před jeho premiérou ve vysílání ČT. Typickým příkladem je např. uvedení filmu na HBO, kdy ve většině případů koprodukcí má s tímto ČT problém (což je z konkurenčních důvodů pochopitelné). V poslední době se producenti snaží prosadit své zájmy prostřednictvím změny legislativy. Navrhují zařazení podmínky pro udělení podpory v okruhu výroby v podobě stanovení maximální možné délky (10let) vysílacích práv pro televizního vysílatele v případě koprodukce. Zda bude tento krok efektivní je otázkou, má sice za úkol nastavit jasně danou hranici, avšak poté se může obtížněji jednat v individuálních případech.

Znění tohoto *Návrhu APA na omezení licence do výzvy na výrobu* (z června 2020):

„Na základě předchozích jednání zasíláme náš návrh omezení licence do výzev na výrobu. Vychází z definice, kterou používá Kreativní Evropa- program Media. Pokud se na výrobě českého kinematografického díla podílí provozovatel televizního vysílání, nevykonává jiná oprávnění k užití, než je televizní vysílání kinematografického díla po dobu nepřesahující deset let od jeho prvního televizního uvedení. Právo smluvních stran domluvit se jinak po uplynutí prvního licenčního období tím není dotčeno. Smluvní strany se můžou domluvit, že provozovatel televizního vysílání bude vykonávat též další oprávnění vedle práva k televiznímu vysílání kinematografického díla, avšak pouze po dobu nepřesahující deset let a za podmínek obvyklých v obchodním styku. Pokud je poskytnuto oprávnění k televiznímu vysílání třetí osobě nepodílející se na výrobě českého kinematografického díla v době před dokončením jeho výroby (tzv. předprodej práv) podmínka odst. 3 platí obdobně, avšak doba, na kterou je oprávnění poskytnuto nemůže přesáhnout sedm let.“⁹⁸

⁹⁷ pokud se nebude jednat o platformy provozované jinými TV vysílateli (pouze v odůvodněných případech)

⁹⁸ interní zdroje APA

3.2. Výroba televizních pořadů

Spolupráce mezi televizními vysílajícími a nezávislými producenty/výrobci je při výrobě televizních pořadů odlišná od distribučních filmů. Pokud si TV nevyrábí vlastní obsah samostatně, tak většinou dochází k výrobě pořadů tzv. formou zakázky nebo případně v koprodukcí. V případě zakázky je jednání s TV vysílajícími individuální a záleží zda se jedná o komerční nebo veřejnoprávní. Podstatné pro vznik kvalitní televizní tvorby je především vývoj dobrého námětu a jisté know-how producentů, které je např. v případě dramatické hrané tvorby mimo kapacity televizních vysílajícíů. Většina producentů nebyla spokojena s podmínkami výroby nebo koprodukce v případě TV pořadů, a proto v APA vznikla pracovní skupina *Televizní tvorba*, která se věnovala dané problematice. Speciálně zpracovaná *Teze k jednání v oblasti spolupráce při výrobě původních televizních pořadů vyráběných na zakázku nebo formou koprodukce*, sloužila jako podklad pro jednání s ČT.⁹⁹ Snahou jednání s ČT nad touto tezí bylo i vytvoření rámcové smlouvy inspirované úpravou vztahů mezi německou TV ARD/ZDF a tamější producentskou asociací¹⁰⁰. V roce 2013 vznikly vzory koprodukčních smluv pro ČT, které nechala APA vyhotovit ve spolupráci s advokátními poradci. ČT vzory smluv neakceptovala, avšak byly vytvořeny nové ze strany ČT. Po dalším schvalovacím procesu došlo k dohodě a APA svým členům vzory smluv (smlouvy pro výrobu díla formou zakázky a smlouvy pro koprodukci).

Základní myšlenkou a snahou producentů je nastavení systému práce s nezávislými producenty a např. idea založení producentského centra ČT pro TV tvorbu¹⁰¹, fungujícího na systému tzv. commissioning editorů. Důležité je ohodnocení vkladu producenta/výrobce do pořadu při vývoji a realizaci látky a následné vyčíslení v podobě licenčních práv k dílu. „*V případě lokální produkční společnosti je formát, tedy celková koncepce pořadu, pomíjena a producentovi není zpravidla formát přiznán. Přitom výnosy z výroby pořadu pro českého vysílajícího nejsou z investičního pohledu při zohlednění rizik a nákladů vývoje takové, aby umožnily růst a kontinuitu produkční společnosti a její dlouhodobé financování.*“¹⁰² Definice vztahů mezi vysílajícími

⁹⁹ Výroční zpráva o činnosti APA v roce 2012, Praha, Asociace producentů v audiovizí, 2012

¹⁰⁰ Allianz Deutscher Produzent

¹⁰¹ podobně jako již plně funkční Filmové centrum ČT

¹⁰² BOBIŇSKI, Filip a Vojtěch FRIČ. *Česká televize (ČT) a Asociace producentů v audiovizí (APA): Teze k jednání v oblasti spolupráce při výrobě původních televizních pořadů vyráběných na zakázku nebo formou koprodukce*. Asociace producentů v audiovizí (APA). Praha, 2013.

a nezávislími producenty v nové legislativě¹⁰³ by měla předcházet praxi, kdy se pořad vyrobený za podmínek “zakázky”, deklaruje, jako “vyrobený nezávislým producentem¹⁰⁴. Což se jeví jako absurdní paradox, vzhledem k tomu, že nezávislý producent nehledě na svůj kreativní vklad netěží benefity. Dalším tématem k jednání je i vyčíslení hodnoty zahraničních práv projektu a jejich nabytí ČT, resp. Telexportem v případě koprodukce TV pořadu nebo společná strategie prosazení selektivní podpory SFKMG také pro TV filmy a minisérie.¹⁰⁵ Což se přímo týká systému externího dofinancování pořadů ze strany producentů, již běžnou praxí v zahraničí, avšak u nás nepříliš rozšířené kvůli složitosti implementace do systému ČT. „*Navrhovaný systém pro externí dofinancování a zajištění dodatečného výnosu z pořadů ve spolupráci s jejich producenty je orientován zejména na pořady vyráběné externě, s jasným obchodním potenciálem, vysílané v off-prime. Lze ho nicméně uzpůsobit i pro prime-time pořady a interní pořady.*“¹⁰⁶

Obecně producenti apelují na aplikování spravedlivých/vyrovnaných obchodních podmínek tzv. Terms of Fair Trade, jež jsou v zahraničí u velkých vysílatelů běžné. V naší zemi podobné standardy dosud zavedeny nebyly. V některých zemích jsou „Terms of Fair Trade“ dokonce dány zákonem a veřejnoprávní vysílatele je musí dodržovat. Vymezení problematiky sekundárních práv v zákoně a nastavení férových daných podmínek posílí postavení producentů a usnadní jim jednání s většími vysílateli. Dodržování Terms of Fair Trade by mělo být ideálně pod dohledem RRTV¹⁰⁷ a v případě porušování by měly být stanoveny sankce. APA taktéž apeluje na nedostatečnou metodiku kontroly dodržování kvót pro evropskou nezávislou tvorbu a požaduje, aby byl systém RRTV v tomto ohledu posílen.

¹⁰³ transpozice nové evropské směrnice AVMSD (viz podkapitola *Evropské směrnice*)

¹⁰⁴ taktéž z důvodu naplnění požadavků vysílacího programu – tato praxe obdobná u veřejnoprávních i komerčních TV

¹⁰⁵ již funkční mezinárodní podpůrné selektivní programy, zejména Media nebo v ČR nově od roku 2020 i SFKMG

¹⁰⁶ BOBIŇSKI, Filip a Vojtěch FRIČ. *Česká televize (ČT) a Asociace producentů v audiovizí (APA): Teze k jednání v oblasti spolupráce při výrobě původních televizních pořadů vyráběných na zakázku nebo formou koprodukce*. Asociace producentů v audiovizí (APA). Praha, 2013.

¹⁰⁷ Rada pro rozhlasové a televizní vysílání

3.4. Memorandum o spolupráci

Memorandum o spolupráci mezi ČT a APA, je výsledkem dlouhodobého úsilí ze strany producentů o zlepšení postavení na trhu vůči klíčové instituci na AV trhu. Memorandum navazuje na dlouholetá jednání nezávislých producentů s ČT ohledně problematiky týkající se distribučních filmů i TV pořadů. Dokument stručně v bodech definuje nejzákladnější principy, jež by měly být během spolupráce ČT s nezávislými producenty brány na vědomí. V roce 2019 byl ČT doručen poslední aktualizovaný návrh memoranda ze strany APA, doposud je ale předmětem obchodního jednání. Memorandum je spíše neformální záznam nějaké skutečnosti nebo stanoviska a proto jsou jednání s vedením ČT zdlouhavá. Některou problematiku jsem již částečně zmínila v podkapitolách výše, případně v podkapitole „Sekundární práva“, pro ucelenější pohled však níže zmíním stručně nejdůležitější body memoranda¹⁰⁸.

¹⁰⁸ Návrh memoranda o spolupráci ČT a APA, 2019, interní dokument APA

- smluvní vzory

-nalezení společného standardu vyhovujícího oběma stranám a pravidelná aktualizace těchto vzorů

-komunikace o projektech a jednání o smlouvách již před programovou radou

- výkon práv k televiznímu vysílání ze strany ČT v případě koprodukcí

-omezení doby výkonu práv k TV vysílání s přihlédnutím k evropským zvyklostem, k potřebám mezinárodního financování a k výši koprodukčních vkladů, standardně 7-10 let

- obchodní podmínky při výrobě TV projektů

-společný vývoj látky, lepší podmínky koprodukce, systém externího dofinancování pořadů

-nastavení koprodukčních podmínek u dokumentárních filmů obdobně jako u hraných distribučních filmů

-posílení programové poptávky po animované tvorbě a přiblížení mezinárodnímu standardu

- obchodování s koprodukčními a zakázkovými projekty

-nezávislý producent smluvní stranou při obchodování s oprávněními k užití děl vyrobených v koprodukci nebo zakázce

-práva k formátu jako spoluvlastnictví ČT, avšak producent by mohl poskytovat oprávnění (s podílem na výnosech pro ČT dle vkladu) i v případě zakázky, pokud vývoj a výrobu inicioval nezávislý producent

-VOD a PayTV na území ČR

-umožnění nezávislým producentům projekt sdělovat veřejnosti formou výše uvedených platforem před jeho premiérou ve vysílání ČT (na území ČR)

- dělení příjmů z užití

-přečíslení hodnoty práv u koprodukcí a snížení podílu v návaznosti na zdržovací povinnosti nezávislého producenta při distribuci

- postavení nezávislého producenta

-přesná definice pořadů vyrobených nezávislým producentem a jejich nasazení do vysílacího programu

- diskuze nad programovou poptávkou a programovým schématem ČT

-nová programová okna pro pořady, které z důvodu žánru nebo stopáže nelze zařadit do vysílacího schématu ČT

4. Funkce Asociace producentů v ČR

Souběžně s působením na legislativním poli, APA poskytuje svým členům i „praktický servis“ v oblasti audiovize. Konkrétně například vzory autorských či koprodukčních smluv, které jsou speciálně vytvořeny a průběžně upravovány advokátními poradci, jež s asociací dlouhodobě spolupracují. APA sleduje vývoj a možnosti podmínek na trhu audiovize např. co se týče lokací nebo honorářů, zapojuje se do protipirátské strategie, podporuje vzdělávací programy pro producenty ad.

Výzkumné studie

APA průběžně zpracovává výzkumné studie AV trhu, většinou v návaznosti na aktuální dění a potřeby v kontextu legislativy. Cílem jakékoliv studie je většinou zmapování významu filmové produkce pro ekonomiku státu nebo průzkum konkrétních záležitostí na evropském AV trhu. APA spolupracovala na vzniku *Studie o ekonomickém dopadu filmového průmyslu v České republice*¹⁰⁹, která sloužila jako důležitý argumentační nástroj pro získání státních dotací. Primárně asociace zpracovává každoroční „Bilance roku“ neboli hospodářské výsledky členů APA, které následně prezentuje na tiskové konferenci během MFF v Karlových Varech. V bilanci uveden i přehled premiér a návštěvnost českých filmů, taktéž podíl externí výroby v ČT a nárůst filmové produkce v ČR v číslech. Výzkumnou analýzu divácké populace *Audiovizuální trh v ČR, reprezentativní pohled na současnou populaci* provedla pro APA společnost Millward Brown v roce 2014. Studie zkoumá způsob sledování AV obsahu na určitém reprezentativním vzorku¹¹⁰ a z velké části je zaměřena na průzkum spotřeby legálního AV obsahu¹¹¹. Mezi další významné studie patří např. *Analýza dopadů COVID-19 na Audiovizuální průmysl a jejich možná řešení* o níž se zmiňují v kapitole *APA během situace COVID-19*.

¹⁰⁹ z roku 2005, vznik studie pod MK ČR, zpracovával prof. Ing. Michal Mejstřík (společnost EEIP)

¹¹⁰ např. zda diváci častěji chodí do kina, či koukají na filmy v TV nebo vyhledávají jiné poskytovatele AV obsahu

¹¹¹ ASOCIACE PRODUCENTŮ V AUDIOVIZI, MILLWARD BROWN. *Audiovizuální trh v ČR, reprezentativní pohled na současnou populaci*. 11.1.2014. Praha, 2014. Dostupné také z: https://asociaceproducentu.cz/img/prispevky/VYZKUM_AUDIOVIZUALNIHO_TRHU_PREZ.pdf

V roce 2019 vznikla významná studie *Prioritní mezinárodní trhy pro české producenty*, kterou zpracovala společnost Olsberg/SPI¹¹². Účelem rozsáhlé studie bylo provést zmapování „území, která českým producentům potenciálně nabízejí přístup k novým příležitostem za předpokladu využívání nových modelů produkce, financování a distribuce – zejména prostřednictvím mezinárodních a národních OTT služeb“¹¹³. Nechybí ani analýza klíčových žánrů (Animace, Dokument, Celovečerní hraný film, Televizní dramatická tvorba) na české trhu a výběr prioritních teritorií a strategie postupu. Shledávám tuto studii pro producenty klíčovou, protože vede k posílení mezinárodní exploatace českých AVD. Členům APA je také umožněn přístup k denním výsledkům peoplemetrových měření a dalším materiálům české ATO¹¹⁴, která provádí sběr dat týkajících se sledovanosti televizního vysílání a provádí výzkumné a statistické analýzy. Především výrobci/producenti, kteří tvoří obsah pro TV těží z výhod přidruženého členství APA v ATO. Na mezinárodní úrovni vede statistiku na poli AV trhu European Audiovisual Observatory, která dále tato data poskytuje odborné veřejnosti.

Honoráře štábových profesí

Podobně jako jiné odborné zájmové organizace filmového průmyslu, které v ČR fungují (např. ARAS, AČK ad.) i APA prosazuje vyrovnanost honorářů štábových profesí. Z pohledu producenta, který stojí u zrodu rozpočtu, ať už se jedná o zakázku, či český film je v jeho vlastním zájmu usilovat v kooperaci s dalšími odborovými asociacemi sladit maximální sazbu štábových honorářů. O to se členové APA úspěšně pokusili již v roce 2002 v návaznosti na tendenci udržet konkurenceschopnost ČR pro zahraniční zakázky. Pracovní skupina členů sekce „*reklama-zakázka*“ vytvořila rozpočtové položky jednotlivých členů štábu, včetně denního nasazení, což mělo sloužit jako doporučené ceny a APA nevyžadovala jejich striktní dodržování. V průběhu let proběhla aktualizace minimálních a maximálních výší honorářů jednotlivých štábových profesí v reklamní zakázce na základě dotazníku. APA však není odborovou organizací a vytvoření takového přehledu o honorářích a v dnešní době slouží spíše pro potřeby producentů.

¹¹² strategicko-poradenská společnost, která se ve své činnosti specializuje na mezinárodní audiovizuální průmysl

¹¹³ OLSBERG SPI. *Prioritní mezinárodní trhy: Studie Olsberg SPI pro Asociaci producentů v audiovizí*. Praha, 2019, 50 s.

¹¹⁴ Asociace televizních organizací

Podmínky na trhu pro reklamní produkce

Asociace pro sekci producentů reklamních zakázek hájila jejich zájmy např. v případě vytváření nátlaku na produkce ohledně snižování mark upů¹¹⁵ v rozpočtu ze strany klientů. Zároveň došlo k dohodě mezi členy APA ohledně „povinnosti“ nahlášení reklam, jež jsou v TV vysílání, avšak producent/výrobce za výrobu spotu od klienta/agentury neobdržel plnou úhradu služeb. Důvodem zavedení těchto upozornění bylo předcházení porušování autorských práv, což v případě, pokud se reklama, jež nebyla výrobcí zaplacená, ale odvysílána v TV porušením bylo – vysílací práva oficiálně vlastnila produkce, nikoliv klient nebo agentura.

Podmínky natáčení na veřejných prostranstvích

Natáčení v Praze je historicky aktuálním tématem, jež se v průběhu let vyvíjí. Již v roce 1995 mezi APA a Městskou částí P-1 existovala „Smlouva o podmínkách natáčení audiovizuálních projektů na území Prahy 1“ v průběhu let však vznikaly změny v pravidlech a cenách za pronájem lokací (na území celé Prahy). Častokrát jsou produkce/lokační firmy nuceny vyjednávat povolení pro natáčení v časovém omezení, převážně se to týká reklamních zakázek. Novela zákona o silničním provozu¹¹⁶ v roce 2016 zkomplikovala situaci, vznikla zákonná omezení možnosti změny lhůt při zábořech. Každá městská část má svá pravidla a čekací lhůty pro udělení oficiálního povolení a záboru, rozsáhlejší zábory musí navíc v některých městských částech schvalovat Rada. APA přizvala k řešení problému SFKMG, byl vypracován návrh novely zákona č. 361/2000 Sb. a začalo se také jednat s různými městskými částmi a MHMP¹¹⁷. Ve spolupráci s Českou lokační unií a CFC vznikla aktualizace *Metodického doporučení pro silniční správní úřady na území hl. m. Prahy*. Byly definovány jasnější postupy při vyřízení žádosti o povolení natáčení či podmínky pro zábory veřejného prostranství za účelem natáčení. Změna legislativy je komplikovaná, v současné době se o záležitosti stále jedná.

¹¹⁵ produkční fee/režijní náklady

¹¹⁶ Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu)

¹¹⁷ po komunálních volbách v roce 2018 s nově zvolenými představiteli městských částí Prahy.

Spolupráce APA s českou protipirátskou unií (ČPU)

APA se podílí na boji proti šíření nelegálního obsahu AVD, při spolupráci a vývoji strategií, jenž detekují nelegální obsah v prostoru internetu, což je především v zájmu producentů a distributorů (neboť takto šířený obsah jim činí únik tržeb). Ve spolupráci s ČPU je průběžně detekován a odstraňován ilegálně zveřejněný obsah a na základě získaných informací je možné podat civilní žalobu. Spolupráce s ČPU se zakládá taktéž na přidávání a editaci filmových/AVD titulů do speciálně vyvinuté aplikace/databáze¹¹⁸, k nimž členové asociace disponují autorským právem mají nahlášenou aktivní protipirátskou ochranu. APA také v minulosti podpořila projekt Filmtoro – vyhledávač legálního obsahu (filmy a seriály) na internetu s odkazem legálního zdroje dostupnosti. Cílem projektu je propagace možnosti vyhledat legální obsah a následně jej přes kteréhokoliv oficiálního/legálního poskytovatele zhlédnout pomocí přesměrování na jeho server. APA byla členem ČPU od roku 2009, v současné době unie prochází proměnou (její aktivity by měly spadat pod vznikající ČAVK¹¹⁹), v roce 2018 se APA rozhodla z ČPU vystoupit a již nadále nepodporovat ani finančně¹²⁰.

Další aktivity, které APA podporuje

Young Directors je soutěž začínajících režisérů v reklamě s mnohaletou tradicí¹²¹, která je celosvětově pořádána mezinárodní organizací Commercial Film Producers of Europe (CFP-E) v rámci festivalu reklamní tvorby Cannes Lions (od roku 1998). Asociace producentů v audiovizí a Art Directors Club zahájily první ročník české soutěže v roce 2017. Cílem soutěže bylo umožnit mladým režisérům natočit reklamní spot dle zadání pod vedením zkušeného reklamního producenta a kreativního ředitele reklamní agentury. Natočené spoty byly promítány během vyhlášení kreativní soutěže Young Creative Awards (Louskáček), přičemž vítězný spot měl šanci postoupit na mezinárodní festivaly. Zatím v ČR proběhly celkem 4 ročníky soutěže s velkou finanční podporou APA¹²². Organizace soutěže tohoto rázu vzešla

¹¹⁸ Výroční zpráva o činnosti APA 2013

¹¹⁹ Českou audiovizuální komoru

¹²⁰ Výroční zpráva o činnosti APA v roce 2018, Praha, Asociace producentů v audiovizí, 2018

¹²¹ oficiální mezinárodní název - Young Director Award

¹²² APA celkem podpořila soutěž v letech 2016-2019 částkou 3.410.970,- Kč

ze spolupráce APA s Asociací českých reklamních agentur a marketingové komunikace (AČRA MK), kdy od roku 2013 byla APA partnerem dvou mezinárodních soutěží kreativity v reklamě, které se konají v ČR – Metro Zlatá pecka a Louskáček, který pořádá Art Directors Club (ADC).

Od roku 2013 se stala Asociace producentů v audiovizí partnerem ceny pro nejlepšího producenta v rámci festivalu **FAMUFEST**. Ocenění *Nejlepší producentský počin* bylo podpořeno finanční částkou ve výši 50.000,- Kč. Je třeba zdůraznit, že nově vzniklá kategorie cen zvedá úroveň povědomí o filmovém producentství a upozorňuje na mladé talentované producenty. Držiteli ocenění se stali v minulých letech např. Michal Kráčmer, Veronika Kührová, Karolína Pojarová, Mikuláš Novotný. V roce 2020 toto ocenění zaniklo, avšak finanční prostředky byly alokovány jako dotace k nově vzniklému pitchingu magisterských projektů studentů katedry produkce FAMU. Z pohledu mladého producenta musím s politováním konstatovat, že částka alokovaná na podporu začínajících producentů (v rámci FAMUFESTu) a reklamní soutěže pro režiséry (Young Directors) je diametrálně odlišná.

APA finančně podporuje fungování workshopů **Midpoint Institute**, který vznikl pod AMU. Na základě spolupráce vyplývá zvýhodněný účastnický poplatek¹²³ pro členy APA a veřejná propagace APA, která mj. probíhá ve vzájemné spolupráci. Taktéž finančně podporuje **DOK.Incubator** workshop a dokumentárně zaměřený filmový festival **Ji.Hlava**¹²⁴ nebo mezinárodní **East doc Platform**, probíhající v Praze. Mezi každoroční příspěvky/aktivity v oboru animovaného filmu patří podpora **SCAID** - Strategický koncept rozvoje oboru animace (Strategic Concept of Animation Industry Development) vznikající pod ASAF¹²⁵ či **Visegrad Animation Forum** v Třeboni, probíhajícího během festivalu ANIFILM.¹²⁶ V roce 2019 se APA zapojila do programu **Green Screen**, které šíří osvětu a koncept udržitelné filmové výroby tzv. green filming. (Green filming workshop proběhl online v dubnu 2020).

APA taktéž podporuje **rozvoj regionálních filmových center**. Ve spolupráci s Czech Film Commission a agenturou Czech Tourism připravila APA hlavní

¹²³ 50% sleva z kurzovního

¹²⁴ v rámci něhož také probíhá networkingový program Emerging Producers (více v kapitole Podpora vzdělávání producentů)

¹²⁵ Asociace Animovaného filmu

¹²⁶ zaštitěno organizací CEE Animation, která je spoluzaložena a spolufinancována ČR

parametry a organizační zajištění soutěže Film Friendly. Ocenění Film Friendly je určené regionálním subjektům, které jsou nejvstřícnější k filmařům. Tato soutěž funguje od roku 2015 a každoročně se ocení nejaktivnějších region v oblasti filmového průmyslu, čímž prokazatelně vstoupí do povědomí českých i zahraničních filmařů, taktéž má stimulovat regiony při jejich spolupráci s filmovými štáby a podporu regionálních filmových fondů. V roce 2019 však CFC bez bližšího vysvětlení APA z organizace soutěže vyloučila.

5. APA během situace COVID-19

Vzhledem k nedávné krizi zapříčiněné pandemií nemoci Covid-19 byl nucen i filmový průmysl zpomalit, či úplně zastavit výrobu. Vznik nenadálé a doposud neznámé situace donutil filmovou obec reagovat a APA v této situaci velmi pohotově informovala ohledně vývoje a průběhu situace. V této podkapitole zmiňuji důležité kroky, které asociace podnikla a její přínos nejen pro své členy, ale obecně pro filmovou obec. Důležité bylo zřízení spolehlivého zdroje informací – vznikl pravidelný Newsletter,¹²⁷ který zprostředkovává novinky z filmové produkce během nastalé situace. APA veřejně informuje o nařízeních státu a dalších doporučeních a pokynech bezpečné práce během COVID-19, který přerušil desítky projektů (českých i zahraničních) již ve fázi výroby. Jedno z prvních doporučení ve spolupráci se SFKMG, zveřejněných dne 17.3.2020 obsahovalo např. zvážení pokračování v natáčení roztočených projektů, doporučení nezahajovat nové projekty, minimalizovat štáby, či striktně dodržovat hygienické podmínky.¹²⁸

Dalším důležitým krokem bylo např. vydání *Pokynů pro producenty*¹²⁹ ve spolupráci s advokátní kanceláří Štáidl Leška a informování producentů o možnostech požadování náhrad škod od státu, možnosti úvěrů, daňových úlev nebo kompenzačních příspěvků. APA sledovala vývoj v ostatních zemích a zveřejnila webinář *COVID-19: Recovery Of Business Interruption Losses*¹³⁰ nebo další pokyny, doporučení a legislativní novinky. Důležitou roli sehrála APA při vyjednávání o možnostech pokračování výroby AV produkce – např. výzva *Výjimka z nošení roušek pro herce a performery v oblasti audiovizu, divadla, hudebních a dalších kulturních akcí* (ze dne 16.4.2020), jež APA společně s dalšími profesními organizacemi a institucemi iniciovala¹³¹. Dále APA ve spolupráci s Uníí filmových distributorů (UFD), Asociací provozovatelů kin (APK), Asociací režisérů a scenáristů (ARAS) a Asociací

¹²⁷ APA Newsletter #1 – 29 (nebo dále), předtím APA informovala své členy převážně prostřednictvím e-mailových neveřejných newsletterů

¹²⁸ Doporučení SFKMG týkající se Covid – 19 a AVD výroby. *Asociace producentů v audiovizu* [online]. 2020, 17.3.2020. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/posts/post/91?color=blue&backlink=7mixn>

¹²⁹ Audiovizuální průmysl – COVID 19: DŮLEŽITÉ POKYNY PRO PRODUCENTY. *Asociace producentů v audiovizu* [online]. Praha, 2020, 22. 3. 2020. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/posts/post/97?color=blue&backlink=dzeqa>

¹³⁰ COVID-19: Obnova ztrát z přerušení podnikání

¹³¹ V návaznosti na vývoj událostí, vláda schválila výjimku z nařízení Ministerstva zdravotnictví a od 1. května tak výkonní umělci mohli před kamery bez roušky. S účinností od 19.5.2020 pak nemuseli mít výkonní umělci, kteří nemají v záběru roušku test RT-PCR na přítomnost SARS CoV-2 s negativním výsledkem

animovaného filmu (ASAF) zpracovala *Analýzu dopadů COVID-19 na Audiovizuální průmysl a jejich možná řešení*¹³², v níž poukazuje na důležitost zachování výroby audiovizuálního průmyslu, možné ztráty a dopady na celý AV průmyslu (včetně dodavatelů) a především navrhuje finanční opatření.

Ve spolupráci s Evropským institutem bezpečnosti filmových projektů APA vytvořila Samoregulační doporučení¹³³ neboli 10 základních bezpečnostních pravidel při výrobě audiovizuálních děl, což zahrnovalo i zmapování možností testování samoplátců na území ČR. Z tohoto dokumentu později vycházel i SFKMG, který vydal *Samoregulační doporučení SFKMG pro nastavení ochrany před Sars-Cov-2*.¹³⁴ APA také ve spolupráci s CFC informovala zahraniční filmová periodika v Evropě i USA o ústupu a normalizaci AV výroby v ČR pomocí tiskové zprávy ze dne 7. května 2020 vydané CFC.¹³⁵ či zpracovala přehled guidelines a opatření zaváděných ve filmovém průmyslu v různých zemích Evropy a světa¹³⁶. APA nadále¹³⁷ uceleně informuje o aktuálních podmínkách a regulacích, které se dotýkají filmové výroby či distribuce, včetně zveřejnění doporučení v případě výskytu Covid onemocnění během natáčení nebo aktualit ohledně dotačních programů a fondů pro podporu subjektů postižených následky pandemií.

¹³² ANALÝZA DOPADŮ COVID 19 NA AUDIOVIZUÁLNÍ PRŮMYSL: A JEJICH MOŽNÁ ŘEŠENÍ. 15.4.2020. Praha, 2020. Dostupné také z: https://mcusercontent.com/17f41aff75bae7cae650390c4/files/bd44d490-b974-4f6e-a0bc-f31010367346/Audiovize_vs_covid19_analyza_dopadu_a_reseni_16042020.pdf

¹³³ ASOCIACE PRODUCENTŮ V AUDIOVIZI, EVROPSKÝ INSTITUT BEZPEČNOSTI FILMOVÝCH PROJEKTŮ. *Samoregulační doporučení pro nastavení ochrany před SARS-COV-2: Základní bezpečnostní pravidla při výrobě audiovizuálních děl*. Praha, 2020. Dostupné také z: https://mcusercontent.com/17f41aff75bae7cae650390c4/files/5dcbd21b-9edd-4d9f-a9ed-197cb92cedb2/APA_Guidelines_COVID_19_CZ_v01.pdf

¹³⁴ STÁTNÍ FOND KINEMATOGRAFIE ČR. SAMOREGULAČNÍ DOPORUČENÍ SFKMG PRO NASTAVENÍ OCHRANY PŘED SARS-COV-2 [online]. Praha. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/samoregulacni-doporuceni-sfkmg-pro-nastaveni-ochrany-pred-sars-cov-2.html>

¹³⁵ ŽIPKOVÁ, Pavlína. CZECH FILM COMMISSION. *Audiovisual production is once again in full swing in the Czech Republic: Tisková zpráva* [online]. Praha, 2020. Dostupné z: https://mcusercontent.com/17f41aff75bae7cae650390c4/files/69f3807d-3f89-430d-a5bb-b1a3a1343f7b/May_11_2020_Press_release_on_AV_restart_in_the_CR_ENGLISH.pdf

¹³⁶ ASOCIACE PRODUCENTŮ V AUDIOVIZI. COVID – 19 V OSTATNÍCH ZEMÍCH [online]. Praha [cit. 2020-09-01]. Dostupné z: https://mcusercontent.com/17f41aff75bae7cae650390c4/files/39c17cdb-a020-42cf-8838-c5fb39b96efb/COVID_19_V_OSTATNI_CH_ZEMI_CH_APA.01.pdf

¹³⁷ ke dni 31.8.2020

6. Prezentace českých producentů

Prezentace české kinematografie, potažmo producentů je nezbytnou součástí fungování filmového průmyslu. Ve spolupráci s ČFC se APA zapojuje do účasti na českých i mezinárodních filmových festivalech a poskytuje tak informace nebo zázemí pro své členy. APA se pravidelně účastní klíčových AV trhů **MIPCOM a MIPTV v Cannes**, kde se setkávají primárně nákupčí z televizí a dalších platforem, nezávislí producenti a další např. sales agenti nebo distributoři AVD obsahu. APA podporuje provoz pavilonu společně s Českou televizí od roku 2013 a poskytuje případné zázemí pro české producenty (např. poskytování zákl. informací, servis recepce a zázemí pro schůzky na stánku, umístění propagačních tiskovin, zařazení trailerů, loga nebo vizuální prezentace na el. obrazovku, koktejl pro partnery atd.). Mnozí členové APA během probíhajících trhů, přijíždí se záměrem koupě tzv. formátu nebo aby měli přehled v trendech současné tvorby (doprovodný program tvoří odborné konference a panely) APA poskytuje akreditace členům za třetinovou cenu.

„Právě skončený mezinárodní televizní trh MIPCOM byl pro naši společnost velmi úspěšný. Předjednali jsme 3-4 mezinárodní koprodukce, které se budou realizovat za významného podílu českých tvůrčích týmů a dohlíželi jsme také nad zahraničními prodeji první série seriálu První republika, které pro nás realizuje zahraniční distribuční společnost. Jsem moc rád, že se trhu účastní stabilně stále více kolegů producentů, což je umožněno mj. díky velmi zvýhodněným podmínkám akreditace, díky společnému stánku Asociace Producentů, České televize a Národního filmového Archivu za podpory SFK. Považuji pro úspěšný rozvoj a konkurenceschopnost české audiovizuální produkce za klíčové, aby čeští producenti a potažmo tvůrci konfrontovali takto své podnikání a projekty s realitou, vysokou kvalitou a obrovskou nabídkou, která je celosvětově v televizní produkci nyní k dispozici“¹³⁸ uvedl Filip Bobiš ze společnosti Dramedy Productions.

¹³⁸ ASOCIACE PRODUCENTŮ V AUDIOVIZI. APA a ČT společně reprezentovaly českou tvorbu na MIPCOM 2014 [online]. Praha, 2014 [cit. 2020-08-31]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/en/posts/post/10?color=orange&backlink=ke7jm>

Během **MFF v Cannes**, který probíhá nezávisle na filmových trzích MIPCOM a MIPTV, APA podporuje pavilon České republiky (společně se Slovenskem). O prezentaci pavilonu se primárně stará ČFC. Významnou akcí je **Producers on the Move**, která se koná během filmového festivalu v Cannes a je pořádána pod hlavičkou mezinárodní organizace European Film Promotion. Jedná se o prezentaci mladých producentů (věk do 35 let), kteří byli vybráni za jednotlivé členské země organizace. Producenti mají možnost zúčastnit se tří denního setkání, během něhož se vzájemně seznámí, představí své projekty a v rámci setkání „Co-production lunch“ dostanou možnost poznat více než sto pozvaných evropských producentů. Získané kontakty pak mohou producentovi pomoci při hledání zahraničních koprodukčních partnerů. Součástí členství v EFP je možnost využití programu Film Sales Support, který podporuje prodej evropských filmů mimo Evropu, především na festivalech v Torontu, Los Angeles a Pusanu (mít českého nebo mezinárodního prodejce je podmínkou pro využití této konzultační možnosti / činnosti).

Každoročně od roku 2003 se díky ČFC česká kinematografie prezentuje i v Berlíně během **MFF Berlinale**. Prostory stánku během European Film Market využívají i čeští distributoři k nabídce svých filmů. Nedílnou součástí je reprezentace na dalších filmových festivalech např. Les Arcs, Clermont-Ferrand, Rotterdam, Toronto nebo MIFA – Annecy. Hlavním českým mezinárodním festivalem kategorie A je **MFF Karlovy Vary**, kde se každoročně APA prezentuje na domácím trhu. Na tiskové konferenci během festivalu zveřejňuje již od roku 2013 zprávu „Bilance české filmové, televizní a reklamní tvorby“. Taktéž se zde každoročně koná prezentační party APA, která slouží jako networking pro členy i nečleny organizace. APA je během MFF Karlovy Vary účastná při společných diskuzích např. s ČT nebo slovenskými producenty, či pořádá panelové diskuze (např. k nedávné studii OLSBERG) nebo se účastní programu Státního fondu kinematografie. Mezi nejvýznamnější dokumentární festival konaný v ČR se řadí **MDFD Jihlava**, který APA každoročně podporuje a během festivalu pořádá setkání APA DAY (účastní se čeští producenti, ČT) nebo Industry Party společenské setkání pro filmové profesionály.

V minulosti se APA ve spolupráci se SFKMG a generálním konzulátem ČR v Los Angeles podílela na organizaci a financování pracovního setkání v USA (Los Angeles) pro americké producenty. Cílem setkání bylo prostřednictvím prezentace českého filmového průmyslu zvýšit atraktivitu pro zahraniční filmové produkce (v návaznosti na snahu o navýšení filmových pobídek). *„Zájem o produkci v České republice je velký a Praha má i nadále skvělou reputaci. Kombinace kvality, lokální kreativity s konkurenceschopnou cenou filmových štábů u nás je ideální zvláště pro seriály, které se v poslední době v České republice realizují“*¹³⁹, shrnul jednání Tomáš Krejčí ze společnosti Milk and Honey Films.

¹³⁹ ASOCIACE PRODUCENTŮ V AUDIOVIZI. *Čeští filmaři a fond kinematografie prezentovali filmové pobídky v Hollywoodu* [online]. Praha, 2018 [cit. 2020-08-31]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/posts/post/73?color=orange&backlink=t9th9>

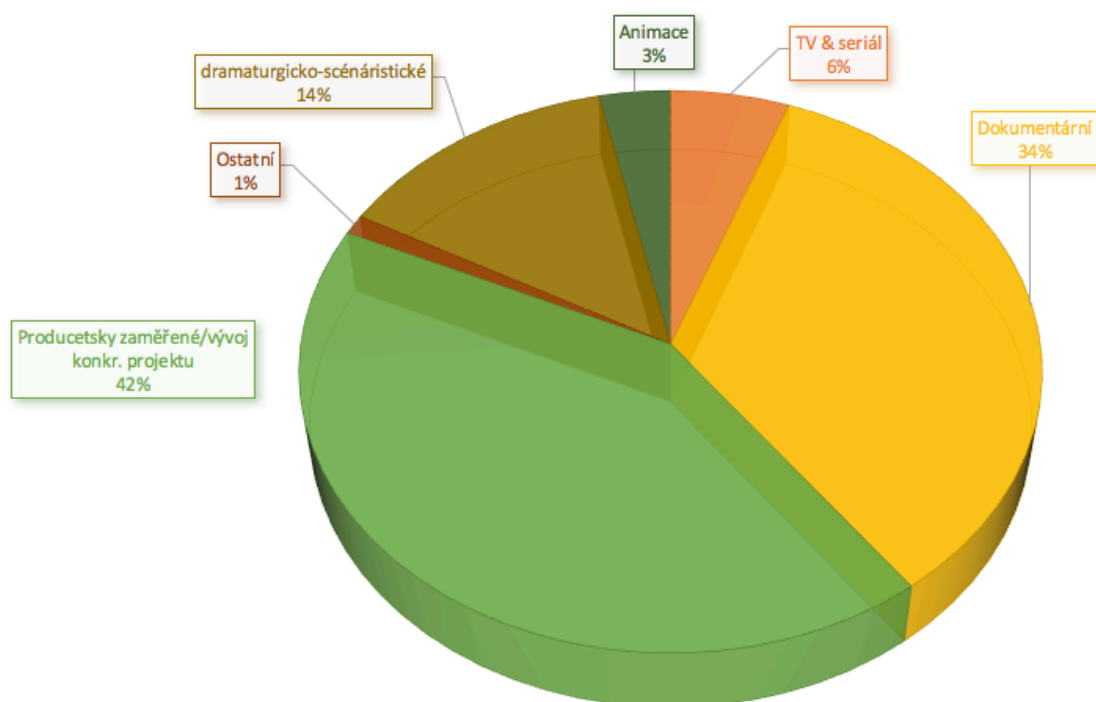
7. Podpora vzdělávání producentů

APA jako profesní organizace zastupuje zájmy producentů a kromě toho, že funguje jako hlavní zdroj informací z AV průmyslu, dbá také na kultivovanost českého filmového prostředí. Česká kinematografie se netýká jen domácího trhu, obzvláště mladší generace producentů má intenci vstupovat na pole mezinárodních koprodukcí, proto je nesmírně důležité, aby byli tito producenti v dané oblasti v obraze, adekvátně vzdělaní a měli příležitost k navazování kontaktů s potenciálními koproducenty. Pro rozvoj české kinematografie je to klíčový detail m. j. absolvování zahraničního vzdělávacího programu může být inspirativním pro rozvoj oblasti filmových profesionálů v českém prostředí. Profesionalitu a vzdělanost v producentním oboru APA podporuje prostřednictvím finančních stipendií/dotací pro producenty. Na podnět samotných producentů tedy vznikl „Program na podporu účasti producentů na vzdělávacích programech“ a oficiálně funguje od roku 2013. Podpora se vztahuje na vzdělávací programy zaměřené na různé oblasti filmu (např. dokumentární, animované, TV tvorbu, hrané celovečerní filmy, či programy producentské, zaměřené na vývoj konkrétního projektu) a vzhledem k vysokým účastnickým poplatkům producenti možnosti podpory využívají.

Stipendia pro producenty

Podpora zájemců o vybrané programy je selektivní, na základě podané přihlášky a motivačního dopisu, hodnotícím subjektem je představenstvo APA. Zájemce může požádat o proplacení až 50% kurzovného (avšak v maximální výši 1.000 EUR), uzávěrky jsou třikrát ročně. O stipendium mohou žádat i studenti filmových škol nebo producenti, jež nejsou členem APA. Přihlášku mohou kromě producentů podat i jiní profesionálové (např. režiséři nebo scénáristé), neděje se to však příliš často a APA upřednostňuje při výběru producenty. Po absolvování vzdělávacího programu je povinností stipendisty předložit závěrečnou zprávu, která je následně zveřejněna na webu APA. Od začátku fungování programu bylo doposud uděleno celkem 88 stipendií, nejvíce se týkalo workshopů zaměřených na producentství/vývoj konkrétního projektu, následně dokumentární, dramaturgicko-scénáristické programy méně už pak na TV tvorbu, animaci (viz příloha č.1).

ZAMĚŘENÍ VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ PODPOŘEDNÝCH APA V LETECH 2013-2019

Zaměření vzdělávacích programů podpořených APA v letech 2013-2019	
obor/zaměření programu	počet udělených stipendií
TV & seriál	5
Dokumentární	30
Producetsky zaměřené/vývoj konkr. projektu	37
Ostatní	1
dramaturgicko-scénáristické	12
Animace	3
celkem	88

Nejvíce producentů se zúčastnilo ACE Training Days – celkem 19 ze 37 udělených stipendií orientovaných na producentství/vývoj konkrétního projektu. Účastnický poplatek za daný workshop byl pro české producenty 200 Eur a ve většině případů producenti žádali APA o poloviční příspěvek. **ACE Training Days** jsou kratší semináře pořádané organizací ACE Producers, které nevyžadují odbornou způsobilost producentů na takové úrovni jako u celoročního workshopu a podmínkou účasti není členství v ACE. Tento dvoudenní seminář je většinou orientován na střední Evropu či Skandinávii a je určen začínajícím producentům¹⁴⁰.

V roce 2018 byl tento kratší workshop sestaven z přednášek, konzultací a case studies na téma “The Essentials of Reaching an Audience – From the Development Process to the Release of a Film¹⁴¹”. V letech 2017-2019, kdy se Training Days semináře za podpory SFKMG a APA konaly v Praze vzbudily velký ohlas, někteří producenti se účastnili i každoročně (se stejným projektem). Seminář také umožňoval v rámci svých Open day účast na některých blocích i pro nepřihlášené účastníky (např. hosty z filmového průmyslu nebo studenty FAMU, kteří této možnosti využívali). Jedna z absolventek pak přínos workshopu hodnotí takto:

„Celkově hodnotím workshop opět velice pozitivně, a to především díky výběru kvalitních přednášejících, kteří nám dovolili nahlédnout do aktuálních evropských filmových projektů pomocí poměrně specifických příkladů, které ale zároveň odpovídaly úrovni znalostí účastnících se producentů – tedy těch, kteří jsou v začátcích své profesionální kariéry a pracují na svých prvních nebo druhých celovečerních filmech. ACE training days bych tedy právě těmto producentům velice vřele doporučila – nejen kvůli kvalitnímu programu, ale také díky možnosti navázat kontakt s jedním z nejprestižnějších workshopů pro producenty, na který se právě oni mohou v budoucnu přihlásit.“¹⁴²

¹⁴⁰ ACE PRODUCERS. *CENTRAL EUROPE FOCUS TRAINING DAYS 2019* [online]. Dostupné také z: <https://ace-producers.com/central-europe-training-days-2019/>

¹⁴¹ Nástroje k oslovení diváků – od vývojové fáze projektu po jeho uvedení

¹⁴² ŽÁČKOVÁ, Julie. *Závěrečná zpráva: ACE training days 2018* [online]. In: . [cit. 2020-09-01]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/scholarships/report/66>

Tato mezinárodní producentská asociace taktéž pořádá **ACE European Workshop**¹⁴³ – vzdělávací program pro zkušenější producenty s konkrétním projektem (s potenciálem mezinárodní koprodukce) ve fázi vývoje. Skládá se ze série workshopů¹⁴⁴, jejichž absolvování je podmínkou pro vstup do asociace ACE Producers¹⁴⁵. Producent kromě teoretické části má možnost konzultace projektu s odborníky¹⁴⁶. Série workshopů je zakončena účastí na výročním setkání ACE Producers. ACE pořádá nově i speciální vzdělávací workshopy tzv. Specials, zaměřené na animaci nebo seriály¹⁴⁷. Za APA zatím byl udělen zatím jediný příspěvek na celoroční vzdělávací kurz ACE, avšak 11 českých producentů jej absolvovalo nezávisle.

Důležitým programem pro začínající producenty jsou **MAIA Workshops**, zaměřené na kreativní a finanční aspekty producentství (o finanční podporu požádalo celkem 5 producentů) a hodnotí jej jako přínosný, především z hlediska komplexních informací na téma mezinárodních koprodukcí. *„Workshop hodnotím celkově velmi pozitivně – pomohl mi doplnit a rozšířit legislativní znalosti v oblasti mezinárodních koprodukcí a současně kladl důraz na znalost lokálního (českého) prostředí a prezentaci koprodukčního potenciálu - který Česká republika nabízí evropským zemím - směrem k ostatním účastníkům.“*¹⁴⁸

Mezi populární workshopy zaměřené na producentské aktivity je mezinárodní **EAVE – European Audiovisual Entrepreneurs**, který absolvovala řada i českých producentů, některé z nich APA finančně podpořila¹⁴⁹. Program je složen ze tří částí – dramaturgického semináře, pitching workshopu zaměřeného na prezentaci filmového projektu ve fázi přípravy a semináře věnovaného finanční stránce projektu. Nejprínosnějším shledávají producenti především profesní rozvoj a networking s dalšími profesionály: *„EAVE je skvělý formát pro “iniciaci” producentů do smysluplné (spolu)práce v rámci mezinárodních koprodukcí a zasíťování do struktur*

¹⁴³ Annual Programme Of Advanced Training

¹⁴⁴ Content development, Financing strategies, Business prospects

¹⁴⁵ každoročně je vybráno 16-20 zájemců z různých zemí

¹⁴⁶ ke každému přihlášenému projektu je přiřazen konzultant ke scénáři, finančním strategiím, marketingu

¹⁴⁷ ACE Animation Special probíhá v Irsku, Series Special v Belgii, účastnické poplatky jsou 1.500-2.000 EUR

¹⁴⁸ KAMARYTOVÁ, Bára. *Závěrečná zpráva: MAIA Workshop 2nd Session – Legal & Financial workshop: Developing Entrepreneurial Skills* [online]. In: . 2018 [cit. 2020-09-01]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/scholarships/report/64>

¹⁴⁹ celkem 4 čeští producenti (Kryštof Šafer, Mikuláš Novotný, Petra Oplatková, Marek Novák)

*evropského filmového průmyslu. Svou účast na workshopu hodnotím jako zásadní formativní krok ve své kariéře..*¹⁵⁰

Z dokumentárně orientovaných workshopů jsou nejčastěji podporovány účasti na populárním **Dok.incubatoru**¹⁵¹, zaměřeném na vývoj dokumentárních snímků ve fázi postprodukce¹⁵². Program je určen obdobně jako Midpoint pro tandem tvůrců režisér-producent a existují i regionální odnože workshopů pro české, slovenské nebo mezinárodní účastníky/projekty.

*„V rámci workshopu jsme nejvíce ocenili soustředěnou práci na střihu filmu s našim tutorem, anglicko-francouzským střihačem Gilesem Gartnerem a zpětnou vazbu od ostatních participantů, dalších tutorů i pozvaných filmových profesionálů. Důležité pak byly individuální schůzky se zástupci nejvýznamnějších světových dokumentárních festivalů (Vision du Réel, Sundance, CPH:DOX), producenty (Vadim Jendreyko, Sigrid Dyekjær, Hilla Medalia) a dalšími filmovými profesionály”*¹⁵³.

Kromě konzultace projektu s tutorem producenti velmi pozitivně hodnotí přípravu a konzultaci marketingové a distribuční strategie. Na podobném principu funguje i intenzivní workshop **Ex Oriente Film**, pro dokumentární projekty ve vývoji, zaměřený taktéž na financování. Účastníci po třech týdenních seminářích prezentují své projekty během East Doc Platform probíhajícího v Praze. Dalším úspěšným českým workshopem zaměřeným na dokumentární film je **Emerging producers** konající se během MFDF Jihlava. Je určen pro evropské producenty a jedná se především o prezentaci a networking na mezinárodní úrovni.

Mezinárodní workshopy **Eurodoc** nebo **IDFA Academy** byly v průběhu let taktéž producenty vyhledávané (uděleno 8 stipendií). Účastníci daných workshopů je opět hodnotí nejpřínosnější ve směru networkingu:

¹⁵⁰ NOVÁK, Marek. *Závěrečná zpráva: EAVE Producers Workshop 2019* [online]. In: . 2019 [cit. 2020-09-01]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/scholarships/report/93>

¹⁵¹ mezinárodní program, který vznikl v ČR s podporou MK, SFKMG, Media programu, Norských fondů, AVF SK a dalších

¹⁵² většinou hrubý střih projektu

¹⁵³ ZÁRUBOVÁ TABERY, Alice. *Závěrečná zpráva: Zpráva o účasti v programu dok.incubator CZ 2019* [online]. In: . 2019 [cit. 2020-09-01]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/scholarships/report/86>

„Během kurzu se projekt velmi dobře vyvinul a moje znalosti o mezinárodním trhu na poli dokumentární tvorby se velmi zvýšily. Velkou a nejvíce oceňovanou součástí kurzu byl i networking, díky němuž se teď připravujeme na novou koprodukcí.“¹⁵⁴

Mezi udělenými stipendii se v menší míře vyskytují workshopy zaměřené na oblast TV tvorby a to konkrétně prestižní **European TV Drama Series Lab** nebo např. **Serial Eyes**. Účastníci hodnotí tyto workshopy přínosné především z hlediska nových trendů v rychle vyvíjející se TV tvorbě, možnost setkání se s mezinárodními commissioning editory, showrunnery nebo aplikace tvůrčího psaní Writer's room. Mezi workshopy zaměřené na animovanou tvorbu se objevily například Cartoon Springboard nebo Cartoon digital probíhající během **Cartoon Forum** ve Francii, avšak producenti z oblasti animovaného filmu stipendii příliš nevyužívají.¹⁵⁵

Mezi nejznámější scénářistické workshopy kterých stipendisté APA využili bylo např. **Sources 2**, (Script Development & Training Workshop) nebo **MFI Script**. Jedná se o komplexní dramaturgický seminář, na němž se účastníkům věnují mentoři, poté i v období během samostatné práce na scénáři v podobě online konzultací. Mezi často podporovaný program patří semináře instituce **Midpoint**, zaměřené na vývoj krátkých nebo celovečerních hraných filmů a seriálů, kterých se producenti účastní společně s režisérem, případně scénáristou.

„Kromě zpětné vazby a konzultací odborníků k verzi scénáře, zde probíhá i kompletní analýza projektu z producentského hlediska. Vřele doporučuji budoucím zájemcům z ČR, ale zároveň bych ráda upozornila na to, že je workshop poměrně náročný na průběžnou přípravu materiálů a práci na konceptu. Je potřeba se připravit na velkou flexibilitu, takřka všechny projekty prošly během 3/4 roku velkou změnou konceptu a to jednoznačně k lepšímu.“¹⁵⁶

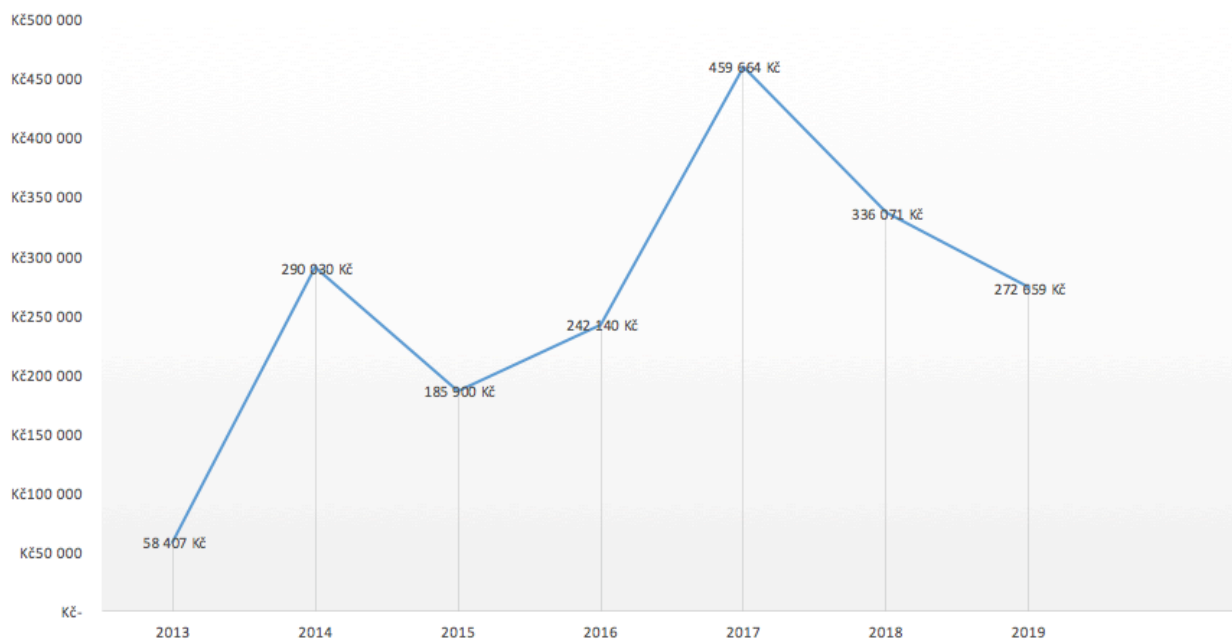
¹⁵⁴ KÜHROVÁ, Veronika. *Závěrečná zpráva: EURODOC 2017* [online]. In: . 2017 [cit. 2020-09-01]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/scholarships/report/49>

¹⁵⁵ z celkových 88 stipendii udělena pouze 3 na workshopy zaměřené na animovanou tvorbu

¹⁵⁶ CULKOVÁ, Andrea. *Závěrečná zpráva: Závěrečná zpráva z účasti na Midpoint TV Launch Workshop* [online]. In: . 2018 [cit. 2020-09-01]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/scholarships/report/63>

Podpora vzdělávacích programů a mladých talentů je každoročně významnou položkou v rozpočtu APA. V roce 2013, kdy byla výzva poprvé zveřejněna využilo stipendií 7 žadatelů (v celkové výši 58 407,- Kč) viz příloha č. 2, přestože na program stipendií pro producenty bylo alokováno 200.000,- Kč z celkového rozpočtu APA na rok 2013. Příčinou byla pravděpodobně nedostatečná informovanost producentů o nově vzniklém programu. V roce 2014 naopak finanční podpora udělená producentům ve výši 290.030,- Kč byla 3. nejvyšší částkou za dobu fungování programu (viz graf). V dalších letech se částky různě proměňovaly, nejvyšší částka byla v roce 2017 (459.664,- Kč), v době, kdy se v Praze začal pořádat workshop ACE Training Days, o stipendium žádalo celkem 17 uchazečů. V posledních třech letech se počet udělených stipendií pohybuje v rozmezí 16-19 udělených žádostí.

Program APA na podporu stipendií v letech 2013-2019

Program APA na podporu stipendií v letech 2013-2019			
	rok	částka	počet žadatelů
	2013	58 407 Kč	7
	2014	290 030 Kč	8
	2015	185 900 Kč	11
	2016	242 140 Kč	10
	2017	459 664 Kč	17
	2018	336 071 Kč	19
	2019	272 659 Kč	16
	celkem	1 844 871 Kč	88

Podpora vzdělávacích programů

Základem producentské činnosti je prezentace a zajištění financování projektu, proto je důležité, že APA podporuje producenty prostřednictvím stipendií a paralelně přispívá na programy a workshopy, které mohou absolvovat. Zasazuje se tak o zvýšení úrovně a povědomí o české kinematografii a producentů na mezinárodním trhu.

„Producerská strategie s těmito aspekty také velmi úzce souvisí... Obzvláště pro projekty začínajících filmových tvůrců může být toto velmi důležité. Neoddělitelnou součástí vzniku filmu je mnohdy několikaleté působení na mezinárodních filmových trzích a pitching fórech a je dobré, když se s esencí vznikajícího filmu pracuje, tak aby posílila tržní strategii, ale nerozměnila se a aby autoři filmu stále cítili sebedůvěru a kontakt s podstatou toho, co vytvářejí.“¹⁵⁷

APA každoročně finančně podporuje programy jako jsou Dok.Incubator, Ex Oriente, nebo Midpoint, které se ve střední Evropě řadí mezi renomované a vyhledávané zahraničními filmaři. Kromě již zmiňovaných se podporují i kratší semináře, zaměřené na vzdělávání ve filmu např. Green Filming nebo cyklus panelových přednášek s projekcí a hosty Cinergy. Lze tedy říci, že APA dlouhodobě přispívá k rozvoji v oblasti filmového vzdělávání nejenom stipendii pro uchazeče, ale i podporou/udržováním vzdělávacích platforem, čímž podporuje zázemí pro prezentaci producentů. Právě např. Emerging Producers během MFDF Jihlava nebo Red Bricks zaměřené na rozvoj koprodukčních mechanismů televizních animovaných seriálů (v zemích střední a východní Evropy)¹⁵⁸ jsou místy, kde se producenti mohou prezentovat a navazovat spolupráce. Totéž lze říci o workshopech ACE Training Days, které APA letech 2017-2019 finančně podpořila.

¹⁵⁷ Závěrečná zpráva ze Sources 2, 2018, Evžen Brabcová <https://asociaceproducentu.cz/scholarships/report/69>

¹⁵⁸ koordinátorem činnosti byl ASAF

Pro srovnání v sousedním Slovensku existují celkem 2 producentské asociace (ANP a SAPA¹⁵⁹), producenti však nemají možnost požádat o stipendium, žádné programy na to bohužel neexistují a to i z finančních důvodů.¹⁶⁰ Žádná z českých asociací¹⁶¹ sdružující filmové profesionály neposkytují stipendia v takové míře nebo nijak výrazně nepodílí na vzdělání v konkrétním oboru.¹⁶² V kontextu se zahraničními obdobnými národními producentskými asociacemi jako jsou např. britský PACT¹⁶³ nebo francouzský USPA¹⁶⁴ lze říci, že je jimi česká asociace inspirována, avšak fungování takovýchto národních asociací je velmi individuální a odráží aktuální potřeby, velikost trhu a možnosti země, v níž funguje. Navíc v každé zemi jsou podmínky financování vzdělávacích programů jinak nastavené – ve vyspělejších např. díky existenci jiných fondů (i stipendijních) se takto zaměřené programy obejdou bez finanční podpory producentských asociací. Se zahraničními asociacemi APA spolupracuje hlavně při výměně informací, v poslední době především při sledování trendů spolupráce s broadcastery a čerpá inspiraci pro zlepšení fungování domácího trhu. „*Apa pro nás dává hlavně smysl jako informační nástroj (sděluje nám novinky v audivizi) a pak nástroj na prosazování společných cílů v rámci industry. Především ve sledování a adoptování evropských a světových trendů a jejich prosazení na českém trhu.*“ tvrdí producent Tomáš Hrubý. Ze slov producenta Marka Nováka

*„...možnost stipendií na vzdělávací programy je velmi praktická, též privilegovaný přístup na rozličné akce (akreditace + ubytování v Jihlavě, KVIFF, MIPCOM, slevy na akreditace, apod.). A v obecné rovině považuji za zásadní, aby se profesionální obec sdružovala, scházela a vyměňovala si postřehy, názory a vůbec měla možnost se více i méně formálně poznat, síťovat a držet při sobě.“*¹⁶⁵

vyplývá, jak důležitou roli edukativní programy hrají v profesní kariéře producentů. Domnívám se, že veškeré tyto aktivity zvyšují povědomí o českých producentech v zahraničí a vycházejí z dlouhodobého záměru zvyšovat prestiž českých producentů.

¹⁵⁹ Asociácia nezávislých producentov a Slovenská asociácia producentov v audiovízii

¹⁶⁰ rozhovor se Zuzanou Mistríkovou, 28.8.2020

¹⁶¹ např. ARAS, AFS, AČK ad.

¹⁶² kromě Ochranné asociace zvukařů – autorů (OAZA), kde existuje interní fond

¹⁶³ The Producers Alliance For Cinema and Television

¹⁶⁴ Union Syndicale de la Production Audiovisuelle

¹⁶⁵ Rozhovor s Markem Novákem (XOVA film), 20.8.2020, členem APA od r 2018

Závěr

V dnešní době vnímáme zákon o audiovizi, funkční fond kinematografe, filmové pobídky a mnoho dalších jako samozřejmost. Málokdo si však uvědomí, že za jejich vznikem stojí velké úsilí producentů, kteří se společně spojili, aby jménem APA zajistili lepší podmínky ve filmovém průmyslu v ČR. Významné postavení APA na českém audiovizuálním trhu, zprostředkování informací nebo podpora vzdělání a prezentace českých nezávislých producentů v zahraničí – jsou důvody proč v posledních letech stále více producentů vstupuje do APA.

*„APA je zásadní profesní organizace, která skutečně zastupuje zájmy producentů. Dbá na kultivovanost českého filmového prostředí a jeho profesionalitu. Z těchto důvodů je pro nás APA platformou, se kterou bychom rádi spojili rozvoj naší společnosti do budoucna,“*¹⁶⁶ zdůvodňuje zájem společnosti Slothmachine o členství v APA producent Tomáš Vach¹⁶⁷. Dle slov mladé generace producentů výhody členství v APA spočívají především v přístupu k informacím a možnosti aktivně se podílet na formování podmínek v nichž pracují.

Díky široké škále aktivit, které APA vykazuje v kontextu proměny a utváření AVD trhu v ČR se odlišuje od obdobných českých asociací sdružujících filmové profesionály¹⁶⁸, které nevykazují tak výrazné známky aktivity, jež by měly dopad na vývoj filmového průmyslu napříč veškerými obory. Možná právě to vystihuje podstatu producentů – iniciovat a budovat dílo. *„Za čtvrtstoletí existence se APA stala pevnou součástí českého audiovizuálního prostoru, což představuje silný závazek. Proto se i v dalších letech chceme zasadit o stabilitu a rozvoj, posílení mezinárodní konkurenceschopnosti a udržení svobodné a nezávislé audiovizuální tvorby“*, řekl Vratislav Šlajer.¹⁶⁹

¹⁶⁶ VACH, Tomáš. APA opět posílila, hájí již zájmy 99 členů. *Asociace producentů* [online]. Praha, 23. 3. 2018 [cit. 2020-08-31]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/posts/post/63?color=orange&backlink=p5iqx>

¹⁶⁷ členem APA od r 2018

¹⁶⁸ např. ARAS, AFS, AČK ad.

¹⁶⁹ ŠLAJER, Vratislav. APA opět posílila, hájí již zájmy 99 členů. *Asociace producentů* [online]. Praha, 23. 3. 2018 [cit. 2020-08-31]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/posts/post/63?color=orange&backlink=p5iqx>

Seznam použitých pramenů

Knihy, časopisy, vydané publikace

DAS. Unie pro Vary. In Lidové noviny. - Praha. ISSN 0862-5921 F 5168, 21.11.1996, roč. 9, č. 273, s. 3.

DOČEKAL, Radomír. Investiční pobídky pro filmový průmysl : proč podporovat filmový průmysl? In Cinepur. - 20060921. ISSN 1210-678x, září 2006, roč. 14, č. 47, s. 19. Rubrika: Téma. Dostupné na internetu: <<http://cinepur.cz/article.php?article=1103>>

DOMINKOVÁ, Petra. Čeští producenti chtějí změnit financování kinematografie. In Lidové noviny. - Praha. ISSN 0862-5921 F 5168, 07.04.1999, roč. 12, č. 81, s. 22.

HOU. Dvě české festivalové nadace se opět nedohodly : po České televizi a společnosti AB Barrandov opouští Unii českých producentů i Bonton Film. In Denní TELEGRAF. - Praha. ISSN 1210-0846, 23.03.1995, roč. 4, č. 70, s. 11.

MÍŠKOVÁ, Věra. Filmaři se bouří proti ČT. In Právo : nezávislé noviny. ISSN 1211-2119, 17.06.2004, roč. 14, č. 141, s. 15.

Politici opětovně poškodili český film. In Synchron. ISSN 1213-9181, červen/červenec 2006, roč. 5, č. 3, s. 8. Rubrika: Český film - jak dál?

Rozhodnou producenti spor festivalů? In Zemědělské noviny. - Praha. ISSN 1210-7492, 09.02.1995, roč. 5, č. 34, s. 2.

SPÁČILOVÁ, Mirka. Asociace producentů dává přednost karlovarskému filmovému festivalu. In Mladá fronta Dnes. - Praha. ISSN 1210-1168, 03.10.1995, roč. 6, č. 231, s. 18.

SPÁČILOVÁ, Mirka. Sjednocení producentů je pořád v nedohlednu. In Mladá fronta Dnes. - Praha. ISSN 1210-1168, 11.12.1996, roč. 7, č. 290, s. 18.

STRNAD, Pavel. Pavel Strnad Václavu Klausovi. In Synchron. ISSN 1213-9181, červen/červenec 2006, roč. 5, č. 3, s. 4-5. Rubrika: Český film - jak dál?

ULDRICHOVÁ, Helena - PILÁT, Tomáš. Česko konečně zavedlo fiskální stimuly pro filmové štáby a evropská komise je konečně schválila. In Synchron. ISSN 1213-9181, říjen/listopad 2010, roč. 9, č. 5, s. 9-10. Rubrika: Ze života FITESu.

ZÝKA, Karel. APA podporuje vzdělávání producentů. In Synchron. ISSN 1213-9181, 2013, roč. 12, č. 4, s. 11. Rubrika: Z APA.

ZÝKA, Karel. Česká audiovizie v Cannes. In Synchron. ISSN 1213-9181, 2013, roč. 12, č. 4, s. 11. Rubrika: Z APA.

Online informační zdroje

ACE PRODUCERS. *CENTRAL EUROPE FOCUS TRAINING DAYS 2019* [online]. Dostupné také z: <https://ace-producers.com/central-europe-training-days-2019/>

ASOCIACE PRODUCENTŮ V AUDIOVIZI, MILLWARD BROWN. *Audiovizuální trh v ČR, : reprezentativní pohled na současnou populaci*. 11.1.2014. Praha, 2014. Dostupné také z: https://asociaceproducentu.cz/img/prispevky/VYZKUM_AUDIOVIZUALNIHO_TRHU_PREZ.pdf

ASOCIACE PRODUCENTŮ V AUDIOVIZI. *APA a ČT společně reprezentovaly českou tvorbu na MIPCOM 2014* [online]. Praha, 2014 [cit. 2020-08-31]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/en/posts/post/10?color=orange&backlink=ke7jm>

ASOCIACE PRODUCENTŮ V AUDIOVIZI. *Čeští filmaři a fond kinematografie prezentovali filmové pobídky v Hollywoodu* [online]. Praha, 2018 [cit. 2020-08-31]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/posts/post/73?color=orange&backlink=t9th9>

ASOCIACE PRODUCENTŮ V AUDIOVIZI. *STIPENDIA – ZPRÁVY STIPENDISTŮ* [online]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/scholarships/reports>

ASOCIACE PRODUCENTŮ V AUDIOVIZI. *COVID – 19 V OSTATNÍCH ZEMÍCH* [online]. Praha [cit. 2020-09-01]. Dostupné z: https://mcusercontent.com/17f41aff75bae7cae650390c4/files/39c17cdb-a020-42cf-8838-c5fb39b96efb/COVID_19_V_OSTATNI_CH_ZEMI_CH_APA.01.pdf

CULKOVÁ, Andrea. *Závěrečná zpráva: Závěrečná zpráva z účasti na Midpoint TV Launch Workshop* [online]. In: . 2018 [cit. 2020-09-01]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/scholarships/report/63>
European Advertising Producers Associations | Commercial Film Production Companies |

CFPE Europe [online]. 2013 [cit. 27.08.2020]. Dostupné z: <https://www.cfp-e.com/wp-content/uploads/2019/05/The-Universal-Principles-of-Engagement-24.06.13.pdf>

Evropská unie srovnala podmínky audiovize. *Lidovky* [online]. 2019, 28. 1. 2019 [cit. 2020-08-27]. ISSN 1213-1385. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/byznys/pravo-a-justice/komentar-evropska-unie-srovnala-podminky-audiovize.A190127_154228_In_byznys_pravo_ssu

KAMARYTOVÁ, Bára. *Závěrečná zpráva: MAIA Workshop 2nd Session – Legal & Financial workshop: Developing Entrepreneurial Skills* [online]. In: . 2018 [cit. 2020-09-01]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/scholarships/report/64>

KÜHROVÁ, Veronika. *Závěrečná zpráva: EURODOC 2017* [online]. In: . 2017 [cit. 2020-09-01]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/scholarships/report/49>

NOVÁK, Marek. *Závěrečná zpráva: EAVE Producers Workshop 2019* [online]. In: . 2019 [cit. 2020-09-01]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/scholarships/report/93>

O ASOCIACI. *Asociace producentů v audiovizi* [online]. Praha [cit. 2020-08-31]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/>

Vyhodnocení Programu podpory filmového průmyslu za rok 2010. *Ministerstvo kultury ČR* [online]. 2011, , 33 [cit. 2020-08-27]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/assets/media/files/ppfp/vyhodnoceni-ppfp-2010.pdf>
Výroční zpráva Státního fondu kinematografie za rok 2013, Praha, Státní fond kinematografie ČR, 2013

ZÁRUBOVÁ TABERY, Alice. *Závěrečná zpráva: Zpráva o účasti v programu dok.inkubator CZ 2019* [online]. In: . 2019 [cit. 2020-09-01]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/scholarships/report/86>

ŽÁČKOVÁ, Julie. *Závěrečná zpráva: ACE training days 2018* [online]. In: . [cit. 2020-09-01]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/scholarships/report/66>

ŽIPKOVÁ, Pavlína. CZECH FILM COMMISSION. *Audiovisual production is once again in full swing in the Czech Republic: Tisková zpráva* [online]. Praha, 2020 [cit. 2020-09-01]. Dostupné z: https://mcusercontent.com/17f41aff75bae7cae650390c4/files/69f3807d-3f89-430d-a5bbb1a3a1343f7b/May_11_2020_Press_release_on_AV_restart_in_the_CR_ENGLISH.pdf

Legislativní dokumenty

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2010/13/EU ze dne 10. března 2010

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1808 ze dne 14. listopadu 2018

Zákon č. 273/ 1993 Sb., o Zákon o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl, o změně a doplnění některých zákonů a některých dalších předpisů audiovizi

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu)

Zákon č. 435/2004 Sb. Zákon o zaměstnanosti

Zákon č. 496/2012 Sb. Zákon o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů

Jiné informační zdroje

ANALÝZA DOPADŮ COVID 19 NA AUDIOVIZUÁLNÍ PRŮMYSL: A JEJICH MOŽNÁ ŘEŠENÍ. 15.4.2020. Praha, 2020. Dostupné také z: https://mcusercontent.com/17f41aff75bae7cae650390c4/files/bddddd490-b974-4f6e-a0bc-f31010367346/Audiovize_vs_covid19_analyza_dopadu_a_reseni_16042020.pdf

ASOCIACE PRODUCENTŮ V AUDIOVIZI, EVROPSKÝ INSTITUT BEZPEČNOSTI FILMOVÝCH PROJEKTŮ. *Samoregulační doporučení pro nastavení ochrany před SARS-COV-2: Základní bezpečnostní pravidla při výrobě audiovizuálních děl.* Praha, 2020. Dostupné také z: https://mcusercontent.com/17f41aff75bae7cae650390c4/files/5dcdb21b-9edd-4d9f-a9ed-197cb92cedb2/APA_Guidelines_COVID_19_CZ_v01.pdf

Audiovizuální průmysl – COVID 19: DŮLEŽITÉ POKYNY PRO PRODUCENTY. *Asociace producentů v audiovizi* [online]. Praha, 2020, 22. 3. 2020. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/posts/post/97?color=blue&backlink=dzeqa>

BOBIŇSKI, Filip a Vojtěch FRIČ. *Česká televize (ČT) a Asociace producentů v audiovizi (APA): Teze k jednání v oblasti spolupráce při výrobě původních televizních pořadů vyráběných na zakázku nebo formou koprodukce.* Asociace producentů v audiovizi (APA). Praha, 2013.

Definice “nezávislých výrobců AV obsahu” a její význam pro rozvoj audiovizuálního průmyslu v ČR, Praha, Asociace producentů v audiovizi, 2019

Doporučení SFKMG týkající se Covid – 19 a AVD výroby. *Asociace producentů v audiovizi* [online]. 2020, 17.3.2020. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/posts/post/91?color=blue&backlink=7mixn>

EUROPEAN COMMISSION. *Guidelines on the revised Audiovisual Media Services Directive – Questions and Answers.* 2.7.2020. Brusel, 2020. Dostupné také z: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/QANDA_20_1208

Interní zdroje APA, Archiv

Memorandum o porozumění mezi Českou republikou a Evropským společenstvím o účasti České republiky v programech MEDIA Plus a MEDIA-Training z roku 2002

Návrh memoranda o spolupráci ČT a APA, 2019, interní dokument APA

OLSBERG SPI. *Prioritní mezinárodní trhy: Studie Olsberg SPI pro Asociaci producentů v audiovizi.* Praha, 2019, 50 s

Stanovy Asociace producentů v audiovizi, z.s., Praha, *APA - Asociace producentů v audiovizi* [online], 2018, [cit. 27.08.2020]. Dostupné z: <https://asociaceproducentu.cz/files/stanovy-apa-2018.pdf>

STÁTNÍ FOND KINEMATOGRAFIE ČR. *SAMOREGULAČNÍ DOPORUČENÍ SFKMG PRO NASTAVENÍ OCHRANY PŘED SARS-COV-2* [online]. Praha [cit. 2020-08-31]. Dostupné z: <https://fondkinematografie.cz/samoregulacni-doporuceni-sfkmg-pro-nastaveni-ochrany-pred-sars-cov-2.html>

TŘEŠTÍKOVÁ, Hana. *České filmové centrum v návaznosti na APA a další filmové instituce.* Praha, 2007. Bakalářská práce. Akademie múzických umění v Praze.

Výroční zprávy o činnosti APA v letech 2000-2019, Praha, Asociace producentů v audiovizi

Rozhovory

Rozhovor s Magdalenou Královou, 26.6.2020

Rozhovor s Filipem Sirovým, 28.6.2020

Rozhovor s Filipem Heringem, 10.7.2020

Rozhovor s Pavlem Strnadem, 14.7. 2020

Rozhovor s Jaromírem Kallistou, 14. 7. 2020

Rozhovor s Jiřím Konečným, 20.7. 2020

Rozhovor s Helenou Uldrichovou, 24.7. 2020

Rozhovor s Julií Žáčkovou, 1.8.2020

Rozhovor s Dagmar Sedláčkovou, 1.8.2020

Rozhovor s Filipem Bobiňským, 7.8. 2020

Rozhovor s Tomášem Hrubým, 19.8.2020

Rozhovor s Mikulášem Novotným, 19.8.2020

Rozhovor s Helenou Bezděk Fraňkovou, 20.8.2020

Rozhovor s Markem Novákem, 20.8.2020

Rozhovor s Petrem Ostrouchovem, 20.8.2020

Rozhovor s Radimem Janešem, 26.8.2020

Rozhovor se Zuzanou Mistríkovou, 28.8.2020

Rozhovor s Danielou Staníkovou, 28.8.2020